

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

309531

VOL. 5. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ మార్చి నెల 28 వ తేది శుక్రవారము No. 295 సంపుటము. ౫ కాళియుక్తి నామ సంవత్సర శాల్వాణ మాస పంచమి తిథి వ్యాధి ౧౩. సంచిక ౨౯౫

ఆమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమోషధము

వెల స్వల్పము
తల నొప్పులకు
వేరు పొందినది.
గుణము లేకుండిన
మీ వైకము మీకు
ఇయ్యబడును.
వనమూలికలచే
చేయబడును,
సువాసన గలది.

గుణ మధికము
పంచభాషను
చూచి కొనిన
మోస ముండదు.
ఒక సారి పరీక్షించి
చూడుడు.
చక్కని డబ్బితో
వెల రా ఆణాలు.
అన్ని దుకాణముల
లోను దొఱకును.

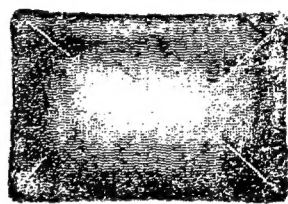
ఆమృతాంజనము డిపో,

6, లింబు శెట్టి వీధి, మదరాసు. 109, ఫ్రేరి రోడ్డు, పోర్టు, బొంబాయి.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

విజయనగరం నుండి కొన్నియొక్క వరసలను కిక్కిరిస్తూ
కావలసినవారు గాలిని వింపుకొని చురుకు ముడుపుకొని దీనిం

దీని యెడల మిక్కిలిసాఫ్టు
కరమైనదిగా ఉన్నది. ఆ
కప్పులనేవచ్చును మరలనుకొనిన
గాలియంతయు పోయినట్లే
జేబులో గాలి బిడియందు
గాని యెందుకొనవచ్చును.
ఇది కిక్కిరిస్తూ గలవారికిని,

ప్రయాణికులకును కిక్కిర ప్రవాహనమునకును మిగుల
ప్రయోజనకరమైనది. ఒకసారిపరీక్షించి సాఫ్టును పొందు.
తలగడలు 1-కి ఆణాలు 0.8-0, కపాలభక్తు ప్రత్యేకము.
(536) చిరునామా:- ధనలక్ష్మి కంపెనీ,
నెం. 6, వెంకటేశ్వర స్త్రీవీధి, సామలూరు పేట, మద్రాస్.

ఉచితము! రు. 3000. ఉచితము!

వివరములు కోరువారికి తెలుపబడును.
ఏజెంట్లకు మంచి వివాదము యివ్వబడును.
అడ్రెస్సు:- ఇ ఎం. కేర్ల అండు కంపెనీ,
1527 పోర్టు వాడేలంక, గోదావరి జిల్లా.

నోటీసు

వాదిరెడివిజన్ కుమ్మలచెయ్యగ్రామ శాశ్వతమైన
తెలు రావి నాశనపు వరకు కాకిరెడ్డిమొక్క ఆస్తికి ఆయన
భార్య లక్ష్మమ్మ వాళ్ళు సర్టిఫికేటు ద్వారా వేరుచేయని కనిగిరి
డిస్ట్రిక్టు డివిజన్ పురపాలకాధికారి పిటిషన్ దాఖలు చేసుకొని
యొప్పుది గమక యందుకు యెవరియినా ఆక్షేపణ ఉన్నయె
డల 25-4-19 ని తెలుపుకొనవలెను.

కనిగిరి వి. వరసింగరావు
21-8-19 [1544] వాదిరెడ్డిపల్లి పేట.

180 పుట్టల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును కాల్గొనుటకును పొందుట స్వా
భావికమైన కొన్ని విధముల అనుసరించవలసిన కలు
గుచున్నది. ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమునకు
మును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును, ఆ
యువకులైన ఇచ్చించును. ఈ పుస్తకము ఇవానుగా
నీయబడును. పోర్టువారి గుండు మే మే ధరించి సంపెద
ము. వెంటనే వ్రాయుకోవలెను. (219)

వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అత్యంత విప్లవాత్మక పద్ధతయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాస్

ప్రైటు బ్లూప్లాక్ సిరామాత్రలు.

అన్నిటిలో శ్రేష్ఠమైనది. మిగుల నాణ్యము. బహువాక్.
ముడితీరకము 100-కి 0-12-0, కండక కరము 100-కి 0-8-0.
ఎర్ర సిరామాత్రలు:- బహునాణ్యము. 100-కి ఆ. 12.
అమలపచ్చ 100-కి ఆ. 12 ఉదా 100-కి ఆ. 12. వి.సి.రు. 0-4-0.
పి. పి. సి. అండు కో, పొంబూరు, గుంటూరు జిల్లా.

రక్తమూలశంక

ఎంతకాలమునుండి ఉన్నప్పటికీ, ఎంతకాలముగా
ఉన్నను మాత్రే రక్తమూలశంకను "మూలబిందు" అను
బొంబము పుచ్చుకొనుటవలసి అభిప్రాయములో వుండును.
తల బుడ్డి 1-కి రు. 2-0-0. (1884)
మూలబిందు డిపో, టి. పి. రోడ్, శేపాక్, మదరాసు.

100 మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసనకలిగిన 128

(8జెట్లకు) ఆటో దిల్ బహార్ (8జెట్లకు)
కాబడినది కాబడినది

ఇప్పుటికాలపు గది కనకవసుని. సాటిలేని చక్కని చురు సువాసనగలది.
ఆటో హాలుగాని, సారాయము గాని, వేర్వేరువకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేరల పుష్పసాలము.

నీ కుమారులై కొన్ని విందువులు చిలుకరించినో, సనోగ్య
మగు సువాసన విస్తరింపబడును.

ఈ క్రింది సీసాల పరిమాణములూ ఉండును.

Table with 3 columns: Item description, Quantity, and Price. Rows include 'చిన్న సీసాలు ఆర (దాం)', 'చుట్టకం సీసాలు 1 (దాం)', 'చేరక సీసాలు 2', 'వెద్ద సీసాలు 4', and 'వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-8-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0'.

వి. పి. ఖర్చులు బుడ్డి 1-కి 0-8-0, 8 బుడ్డకు 0-14-0 ప్రత్యేకము
కలెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులలోను దొండును. దీనికి
అనేకమగు నకలు నెట్టు కలవు. కావున తాము కొనుగొనుటకు సీసాలైన
ను, కాల్చిననా ఆటోదిల్ బహార్ ను పేరుగా పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సలహాను పరిశీలనచేయుగోరువారి దిగువవారికి
వ్రాసినో ఆటోదిల్ బహార్ గల సువాసనకల్ప ఉచిత ముగ సంపుడును.

సోయియోజంట్లు:- ఇంగ్లీషు కిక్ డ్రగ్ అండు కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మాపసీను వీధి, బొంబాయి.
మదరాసు యేజంట్లు:- మెహతాపురమోర్తయూర్జీ, చై నాబహార్ రోడ్, మదరాసు.

మలగు చందనము

(3251) మలగుచందనము మలగుచందనము
చుంగు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని
తెలియదు. ముఖ్యము లేదు. పిడికారీ
గుమ్మగు కిక్కిరిస్తూ వుంటుంది. చుచ్చు
మైన నూ మలగుచందనము ఎలావు
తెలుపు, చుచ్చు అను మాట విధము.
మలగుచందనము మామూలుగా ముచ్చును. డబ్బీ 1-కి 2-0-0
గంధర్వపార్వతి, రాజమండ్రి.

శ్రీకృష్ణ భారతము 1511

కవిరాజు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రి గారిచే మూలా
న సారముగా మలగి శ్రీకృష్ణ భారతము. ఇందు సన్నయాచార
భారతమున లేని కథ తెన్నీ కలవు.

- 1 క సంపుటము (జదివభాష్యములు) వెల రు. 2-0-0
 - 2 క సంపుటము (అరణ్యపర్వము) 2-0-0
 - 3 క సంపుటము (విరాటోద్వేగములు) 2-0-0
- పొట్టిటి కొనవాకే ధరించవలెను. ప్రైపుస్తకములు రా
యల్ సైన్స్ గ్లాజుకారియం కాలికోలైంపు. చలయనారు:
శుశేఖరు, కలావరీ పుస్తక, రాజమండ్రి అని పొందవలెను.

I
కిరీసనాయలు.

అయ్యో, జనులు, కిరసనాయుల్ చిక్కక పడినపాట్లు అనేకజన్మలకు మరచిపోయి అని తలచుచున్నాను. ఈనాడు కిరసనాయులును నమ్మకొని ఆముదముపైరు వేయుట తగ్గించిరి. వేసిన ఆముదపుపైరులో, ఆముదాలు పండించుకోకుండగ, ఆముదపుగింజలనే ఆమ్మకొనసాగిధి పండిన ఆముదమునై నా, యిండ్లలో దీపాలకని, నిలవ చేసికొనక, ఆముదమునా అమ్మివేసిరి. ఆముదపు గింజలు, ఇంగ్లాండునకు, 1916 సంవత్సరంలో రెండున్నర వేలు (2500) టన్నులు మదరాస్ కోస్తాలోనుండి యెగుమతిచేసినారు. మరుసంవత్సరం, 1917 సంవత్సరంలో, (14316) పడునాలుగువేల టన్నులు చిల్లర టన్నుల ఆముదాల గింజలను మనవారు సీమకు యెగుమతిచేసి వేసినారు. అనగా 1916 సంవత్సరములో పండిన ఆముదాలకు, ఆరింజలు ఆముదాలు 1917 సంవత్సరంలో, పంపివేసి, దీపానికి చదురులేక, కిరసనాయుల్ చిక్కక, చిక్కుపడినారు గదా. ఇకనై నా తెలివితెచ్చుకొని ఆముదాలు పండించి, గింజలుగాని అపదంగాని, ఆమ్మకొనుండా, కిరసనాయులును వాడకుండా మనవారు ఉండగలరా? ఈతెలివి, పండించే రైతులకు, అమ్మి వర్తకులకు కలుగకలి. జనసామాన్యముయొక్క కష్టసుఖములను రైతులన్ను వర్తకులన్ను కనిపెట్టకలి. దేశములో, జనుల సౌకర్యమును ఆలోచించకుండా, దేశాంతరమునకు స్వలాభము నిమిత్తము పంపివేసిడి వర్తకుడును, రైతును కూడ దేశ శ్రేయోభిలాషలు కారని చెప్ప నగును. కిరసనాయులును ముందు సంవత్సరములో జనుల కొనుక్కుండా ఆముదమే వాడుదురు గాక.

మ ణం వంగోతం
శండుకూరు

టంగుటూరి నాయనశాస్త్రి

II

అం. ధా. శే. ముస్సాపనము

అయ్యో, 17-8-19 వేది కల అంధ్రపత్రికనుంచి నా! అభిప్రాయ మిందును గూర్చి బొందువరచినసంగతి చదువరు తెలిగియుండురు. " యరికొంత సలహా వ్రాయవలయు నని అభిలాషకలుగనుటచే " ఈ వ్యాసము వ్రాయుటకు కారణమై నది. షేరు 1-కి నేను వ్రాసిన ప్రకారం రు 25-0-0 లు లేటు పెట్టుటకంటె శేవగిరిరావుపంతులుగారు వ్రాసినటులు షేరు 1-కి రు 15-0-0 లు వెడతేనె చాలా బాగా వుంటుంది. వారి వ్యాసములో జూను శెలారంభము నుండియు పని జరగ వలెనని ఆధిక ఆతురతతో వ్రాసినారు. పృజల యిబ్బందిని సత్వరముగ దీర్చుటలో అంత చురుకుదనము చూడవలసిన విధి యే గాని " దీనికి అరంభసూరత్వము పనికి రాదేమో యని లెలచితిని. " షేర్లు సంపాదించుటకు ఉత్తర సర్కారులలో పీరికిగా ఏజంటు సంపాదించ బడవలయును. కాశీ, రామేశ్వర యాత్రీకులను ఎదుర్కొని తీసుకు వెళ్లేమాదిరిగా కొంత కాలమునరకు రైలు స్టేషనువద్ద ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏజంటు వారి బసకు కొత్తవారిని తెలిసికొని తీసుకొని వెళ్లుటకు తగిన యేర్పాటు వుండవలెను. వారి ఊట ముల్లె, బాగ్ర త్రవేయుటకు దగినబస యేర్పాటు చేయవలెండవలెను. ఆప్యతాంజనమంటే అందరికిని ఏలాగున తెలిసిందో అలాగుననే ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంటే తెలియవలెను. ప్రతిగోడకును పెద్దపెద్ద నోటీసుల ద్వారా సంగతి ప్రకటించవలెను. తేపు సంవత్సరాని జరగ బోవు సభలో కార్యనిర్వాహక సంఘ మేర్పడి పని ప్రారంభము కావలెను. ఆ గోజునే, అదృష్టవశముగా 1 ఏప్రియల్ అయినది. ది 31 మార్చి ఆ 1920 లో సాలూసరి పూర్తియగు " ఈఆఫీషియల్ సెలరేషనుకు తెక్కుల నగయరాలు లేబుట కను, అధికారులు దీని ఆదాయం వైస వృత్తి పన్ను నిర్ధారణ చేయుటకును తగినట్లు ఆఫీషియల్ సంవత్సరముగా ఏర్పడి యుండును. అందుచేత నిర్ధాగ్గి సంల వైక్రతుం గోజునే దీనికి నుముహూర్తం చేయుటకు తగినదిగా నున్నది. ప్రస్తుతంలో కరవురోజులు ఆసన్నమైనవి. ఆంధ్రదేశమందు సామూహిక బహునిక్కచ్చి కలిగియున్నది గనుక ప్రస్తుతములో తలచుకొన్న షేర్లు పూర్తిగాకపోవచ్చును. అందుచేత నిరుత్సాహము జెందకముందుగా అభయము ఆశ్రమాసముల వర కైనను షేర్లు పోగుచేయుటకు ప్రారంభించ వలయును. ఒక సంవత్సరం షేర్లు పోగుచేసిన తర్వాతనే దీనిని స్థాపించవచ్చు ను, ఈలోగా ఈసంఘమును రిజిస్టరీయేయించి నజాగురుకును తె

బీసేటటు చేతులయొను. ఇది కాంటంటు స్థావరం వెనీ గనుక
 దీనిరూఢియు కార్యనిర్వాహనంభునువారే యోచించి ప్రయ
 రించవచ్చును. పదివేలపేర్లు పూర్తియైనయెడల ఒకలక్ష రూ
 సాయల మూలధనము పోగుచేసినచో కాక్రస్ మేస, పునాది
 యేర్పడును; ఇంత పెద్దమొత్తము పోగుకాదని తోచినపుడు
 కమిటీవారికి తోచినన్ని పేర్ల నేగైకొని మిగత పేర్లు మానివేయ
 వచ్చును. ఇంతకీ ధనమూల మిదంజగత్ ఆన్ స్వాయము నను
 సరించి “ధనములేనిజేయేవనియూ సాగదుగనుక ప్రతివారును
 వారివారిక క్షైకొని పేర్లకొని” ఆంధ్రాశ్రమము చిరంజీవిగా
 నుండుటకు తగిన యోగ్యాటలు చేయగలందులకున్న ఆంధ్ర
 సోదరుల నందరిని మరీమరి ప్రార్థించుచున్నాడను.

పొలమూరు,

కొత్తపల్లి - నరసింహాము,

111

బమ్మెర పోతనామాత్యుడు

అక్షరముల కి సంపాదకునకు.

అయ్యో బ్రహ్మశ్రీ వానిలకొలను నుబ్బారావు పంతు
లు గారు కడపలో నిచ్చిన యువశ్యాసనగ్రహమును 24-8-19
తేదీగల ఆంధ్రప్రతికలో ప్రెస్సి కతో గాంచిరి. అందువానివ
య మొకింత వ్రాయబడియుండుటచే జవాబు వ్రాయవలసి
వచ్చెను. శాకున్ శ్రీ సుబ్బారావు పంతులు గారికి కొన్ని యు
త్తరప్రత్యుత్తరములు నడుచుచున్నవి. ఆం దోకపో నేను
'ఆంధ్రవాల్మీకి'యగుమీరు వైష్ణవాభిమానముండుటవలన గారు,
మాగురుపరంపరా వచ్చిన యాచారము నిశ్చినది' అని వ్రాసి
నటుల వెలిపి యది యసంబద్ధమని మా, తృప్తదేవ యములలో
దిగిరినయుక్తిపంతులు గారు నెలవిచ్చి వారు. నేనుపయోగించిన
మాటలే వాస్తవమని యనబాలను కాని యందుచేత నేను
వ్రాసిన విషయమున కర్థ భేదములేదని విన్నవించుచున్నాను.
నేను ప్రయించిన 'సోతనామార్కకవిజీవితము' కిరణ పుటలో
క్రిపంతులుగారు, రామశ్యాపంతులు గారు, రావుబహదరు వీరే
శలింగంపంతులు మొదలగువారిని విచ్చలవిడిగా దూషించుటకు
భాగ్యంభించి తరువ్యాసముల నెల్ల నిందావాక్యములతోను పరి
హాసోక్తులతోనునింపియున్నారు' అని వ్రాసియుండ, శ్రీ సుబ్బా
రావు పంతులు గారు శాకోకయుత్తరమును వ్రాయుచు 'శ్రీరా
మశ్యాపంతులుగారు నాకుమిత్రులు. వారిని నేనుదూషింపగార
ణములేదు... శ్రీరామశ్యా పంతులవారిని నిందించుతలంపు నా
కులేదు' అనే మొదలగు సంకతులతో క్రి వీరేశలింగంఘంటులు
గారి ప్రశంస లేకుండ వాస్తవము చే వారిని దూషించినట్లంగీక
రించిన స్థిరమవుతుని వైష్ణవపక్ష పాతము గనపడి రింటిని.
క్రి రామశ్యాపంతులు గారిని దూషించినట్లు గనబడువాక్యము
లను వెలుపగోరనంతలో ముందుపారబాటున వీరేశలింగము
పంతులు గారిని దూషించిన వాక్యములు గల పుటలను వెలియ
బడితిరి. దానికి కీ) సుబ్బారావు పంతులుగారు 'కీ) వీరేశ
లింగము పంతులవారిని గుఱించిన వాక్యములకై యేల వృథా
శ్రమించితిరి' అని వ్రాసినారు. ఇందువల్ల గురుతుల్యులగు
క్రి వీరేశలింగము పంతులు గారి యెడ శ్రీ సుబ్బారావు పంతులు
గారి కట్టి యభిప్రాయముగలవో చదువరులు తెలిసికొనగలరు.
నేను చెప్పి పురి ప్రెస్ సి డెంసీ కాలేజీ విద్యార్థి నై యుండిన కళం
బున శ్రీ సుబ్బారావు పంతులు గారును గురుతుల్యులే. ఆకా
లేజీలో నాంధ్రపండితులుగ నుండిన కీర్తిశేఖరైన మహా
మహాపాధ్యాయ కోకొండ వేంకటరత్నం పంతులవారి
నాటికిండి గురువులగువారికిని తర్వాత వచ్చినవారికి నెట్టిభే
దాభిప్రాయము ఉండెడినో విద్వల్లోక మెరిగిన విషయమే!
శ్రీ వీరేశలింగం పంతులు గారి విషయము నదలివ్రాసినప్పుడు
నే నాసంగతి వెలుపుట యసంబద్ధమా! నాగురుతుల్యులగు
శ్రీ సుబ్బారావు పంతులు గారికిని శ్రీ వీరేశలింగము పంతులు
గారికిని గల భేదాభిప్రాయపరమము నూచుచుట తృద్య
విషయమా? నావ్యాపకమునకు జవాబు వాస్తవములు కిని
కారణములా? సభచేసీ యచ్చట నావ్యాసము నందలి యన
త్యములను వెల్లడించెద మని కీ) సుబ్బారావు పంతులు గారను
చున్నారు. నావ్యాసమునకు రెం డే వ కూర్చు నీ ధము
చేయుచున్నాను. వీరి యాత్మపణలకై నిరీక్షించుచున్నాను.
చరిత్రవిషయములలోని సత్యాసత్యములు గ్రంథాధారములను
బట్టి యుండును. నాభిప్రాయములు పారబాటు గావచ్చును.
అప్పుడైన చరిత్ర పుస్తకముల సాధారణమిది వాస్తవికతగాని
చాటువాక్యములను జనశ్రుతిని నే నాధారములుగ గొనియుం
డలేదు. ఇంతవరకు శాకున్ వచ్చిన యుత్తరములలో భేదాభిప్రాయము లేదు. భేదాభిప్రాయముగలవారు నావ్యాసమునందలి
యనత్యములను వెల్లడిలేసినవారికి కృతజ్ఞుడనై సువరణాశీ

రెండవకూర్పున ప్రచురింతును పోతనామాత్యునికి నాంధ్రీ
వార్షికిగారి వైష్ణవాభిమానమునకు సంబంధము కీ) రామయ్య
పంతులుగారియెడ జూపిన పత్తుపాతము. శ్రీ సుబ్బారావు
పంతులుగారి యుత్తరములో పోతనామాత్యుని గుఱించి గాక
కీ) రామయ్యపంతులుగారి దూషణనుగురించి వ్రాయబడిన
దున నా జవాబియ్యబడినది.

ಪದಿಭೌತ ವೀರಯ್ಯ.

IV

శ్రీ గాంధీమహాత్ముల సత్సంగము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాదమి

అయ్యో, దీక్షితు రాజ్యాంగనీతి విరుద్ధము లైనట్టి
కాలిట్ బిల్లులను గురించి శ్రీ గాంధీమహాత్ములు తనతోడి
ప్రజలకును, ప్రభుత్వము వారికిని పంపిన సందేశమును
గురించి సంప్రదించుటకు రాజప్రతినిధి శ్రీ గాంధీ
మహాత్ములకు దీక్షికి రమ్మనమని పంపిన యాహ్వానము మీద
శ్రీ గాంధీ మహాత్ములు దీక్షికి వెడలుటయు, శ్రీ గాంధీ
మహాత్ములు పట్టుదల గలిగి లాంగకపోవుటయు మా సోదర
రైతులు పత్రికాముఖమున తిలకించియు ముందురు. శ్రీ గాంధీ
మహాత్ములకు రాజప్రతినిధి యాతురతగల్గి యాహ్వాన
మంపుటకు గాక కారణమేమి? ఇందలి మూలకత్వము మా
సోదరరైతులకు దెలియని యంశము కాదు. శ్రీ మహాత్మా
గాంధీమహాశయుల ధర్మ సత్య, శాంత, ఆత్మనిగ్రహములే
ప్రామాణ్యములు. శ్రీ గాంధీమహాత్ముల దివ్యచేజును పాశ్చా
త్యులకు తెలియనిది కాదు.

కీమినల్ లా బిల్లులను గురించి మన రైతులు
25-1-1919 లేదిన బెజవాడలో జరిగిన కృష్ణా జిల్లా
రైతుల మహాజనసభ, పంచమసమావేశ సందర్భమున
16-2-1919 లేదిన నిడదవోల్లో జరిగిన వ్యవసాయక
సందర్భమున మన తీర్మానము గురించిన సమస్యలను ఖండితముగా
కలిబుచ్చుచు గావించిన తీర్మానములను ఇండియా గవర్న
మెంటువారికిని, మద్రాసు గవర్నమెంటువారికిని, సామూజ్య
శాసననిర్మాణసభా ప్రజాప్రతినిధులను బంపితిమి.

మనరైతులకష్టముల నివారణచేసికొనుటలో మన సం
రక్షకుని విధానానుకూలముగా సభలు జరిపి మన మొరలను
ప్రభుత్వమువారికి నివేదించుచున్నప్పుడు కార్యసాధనల్యము
గాతదని వెక్కుందురు. మన రైతులలో నిరాశ యికాంతి
కలిగి మృగ్యులుండిరి. వారి క్కడైప్పు దీడేయనో
రైతులకు వెలియనిదికాదు. గనుకనే కృష్ణామండల
రైతుసోదరులు దూరమాలావించియే కృష్ణాజిల్లా రైతుల సం
ఘమునకు సంరక్షకులుగా నుండ శ్రీ గాంధీ మహాత్ముల
బార్నింగిండిరి. శ్రీ గాంధీమహాత్ములు 88 కోట్ల భారత సంతాన
మండే లీనమైయుండెను. స్వచ్ఛమైన భారతశ్రీ నశించు
సమయము కని సత్య భర్తృవక్రములను ధరించి శ్రీ గాంధీ
మహాత్ములు ఆ రౌలట్ బిల్లుల రంగమం దురికెను.

మన రైతాంగమును పరిపాలించుచుండి కలవరపర్చి వేధించుచున్న నీటితీరున కాస్త్రీ విషయము మనకందరికి తెలిసిన సంగతియే. నిక్కముగ డెబ్బమీద లాభముగడంచ నుద్దేశ్యమే తేదనియు ప్రజాసౌకర్యమే ప్రధానాంశమున్న ప్రభుత్వము వారు నీటితీరునను రి నుండి 4, 4 నుండి 5 కు హెచ్చుతేసి 100-కి రు 18 లు వడ్డీగిట్టుచున్న తరి ప్రభుత్వము వారు ఆయుక్తముగా 5 నుండి 6-4-0 కు హెచ్చుచేయ నుద్దేశించుటయు, మనరైతులు తీరవగు నసమ్యుతిని తెల్పినను మన రైతుల మనోభావములను గురైయంగనివారై ప్రభుత్వము వారు 31-8-19 లేదే వలకు అక్షేపణలకు నాయుదా పొడిగించుటకా ప్రభుత్వమువారి నాణిజ్యవరిసాల శాపథ్యతని రైతులు గురైకిగియే ఉత్తరవుయొక్క పర్యవసానమున కెదురు జూచుచుండిరి. అప్పుడు రైతుల తేవన్నను కలిగ్రక్కించున వాసత్యాగ్రహ వ్రతమే. అప్పుడు రైతాంగమున కడ్డు పడవలసిన కూరు దా గాంధీమహాత్ములే యని రైతుల మగు మనము నమ్మియుంటిమి.

గత వర్షములలో పంటలు బొత్తుగా నష్టపడి రైతాం
గము పెక్కు-బుణుముల పాలైయుండ ఈ సంవత్సర ధాన్య
పు పంట రెట్టింపు పండినప్పుడు విశేషములనుండి వచ్చెడి
నూలు, గుడ్డలు, ఇనుము, నూనెలు మొదలగు వస్తువుల ధర
లవరిమితముగ పెచ్చు పెరిగియుండ ప్రభుత్వమువారిచుక్కనను
కర్తించుటకు పూనుకొనక రైతువండించు ప్రధానమంటి యగు
ధాన్యమునకు ధర నిర్ణయించుట, ధాన్యపు టెగుమతికి
నాటింకములాక లు గ జేయుట అసమంజసము, జిల్లాలో

తల్లి:— ఎక్కడవారికిఁజూతా ఆ రాష్ట్రమునకు నీకు ?
 పిల్లవాడు:— కూడుమీఁదల - మల్ల - మల్ల - జూపలకల
 జూపలక దొలికింది.

ఆంధ్ర విద్యా నిధి సంవత్సరాది భిక్ష

ఆంధ్ర విద్యా నిధి సంఘమున సంవత్సరాది పండుగ దినమున ధన సహాయమును వేడుట యాచారమైనది. ఇప్పుడు వైద్య విద్యార్థులు నలు వురు ఆయుర్వేద వైద్య విద్యార్థి యొకరు ఇంజనీరింగు విద్యార్థులు మువ్వురును విద్యా నిధి నుండి సహాయమును బొందుచున్నారు. గత సంవత్సరమునందు విద్యార్థి వేతనములకై రూ. 1600 లు వ్యయము చేయబడినది. విద్యా నిధి కి యేడు ధన సహాయము లభించినచో విద్యార్థి వేతనముల నావలసివృత్తి చేయవచ్చును. ఆంధ్ర దేశ భిక్షామానులును విద్యార్థి భానులును సంవత్సరాది పండుగ దినమునందు విద్యా నిధి కి ద్రవ్య సహాయమును జేయుట కును ద్రవ్యమును సమకూర్చుట కేర్పాటును జేసి యును మాత్రమునను నులను సఫలము చేయుటకు వేడుచున్నాము.

విధి యల్ల,

ఆంధ్ర విద్యా నిధి కార్యదర్శులు,

7, తెలుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1919-వ సం: మార్చి నెల 28-వ తేది

శుక్రవారము.

కొత్త చిక్కులు

సంధిసభావ్యవహారములు త్వరలో ముగియకుండ నెద్దియో నొక నవాంశర ముద్దగులుచున్నది. ఇంతవరకును శత్రుత్వమువారు యుద్ధ విరామ నిబంధనలను తిన్నగ చెల్లించకుండుట చేతనే కాలహరణ మయ్యెను. ఇటీవల జర్మనీ వారు కమ్మించవలసిన వాణిజ్య నౌకలను సమర్పించకుండుటచే, కొంత యాందోళనము ప్రబలెను. తుట్టుతుడను జర్మనీ వారలు నౌకల నిచ్చుటకును, మిత్రముడలివా రాహరపదార్థముల సమకూర్చుటకును బడంబడిక జరిగెను. కాని దీనిని నెరవేర్చుటకు, కొందరు జర్మను నావికులు నిరాకరించినట్లు చెలియుచున్నది ఇది యిటులుండ, హంగేరీ దేశమునుండి కల్లోల వార్త లేతెంచుచున్నది. హంగేరీ దేశము జర్మనీ ఆస్ట్రియా లతో సానుభూతి జాడక చాలకాలమునుండి మిత్రమండలి కక్ష నువలంబించుచున్నట్లు యూహించబడెను. కాని, బాల్కన్ లు సిద్ధాంతము లాదేశమున గూడ వ్యాపించినవి. బాల్కన్ లు చిహ్నము లా దేశమున బడుల్యుట, కొక యవకాశము గలిగెను. రుష్యును బాల్కన్ లు, ఉక్రేనియా లో విజృంభించుచున్నారు. వారి విజృంభణము నరికట్టటకును, జర్మను ప్రాబల్యము హెచ్చకుండ కాపాడుటకును, హంగేరియనులకును బాల్కన్ లులకును సంయోగము సాధ్యపడకుండుటకును, రుమేనియనులకును హంగేరియనులకును సంఘర్షణమున కవకాశము లేకుండ, సంధిసభ వారు కొంత భాగమును తటస్థ భాగమునైన మార్పజలపెట్టి రుమేనియను, పోలిష్, చెకోస్లావుల రాష్ట్రముల నిర్మింప నుద్దేశించిరి. ఆ యుద్దేశము ననుసరించి హంగేరీ రుమేనియాలకు వేరొకసరి

హద్దు నేర్పరచుటకు వారుద్దేశించి కొంటు క్యారల్ గారికి తమ యభిమతము చెలిపిరి.

ఇంతటితో హంగేరియను, కల్లోల ముదయించెను. దేశములో దాగియున్న బాల్కన్ లు శక్తులన్నియు నొక్క మారు విజృంభించెను. కొంటు క్యారల్ గారు తమ కడవికి రాజీనామా నిచ్చిరి. సాంఘిక వాదులు ప్రభుత్వమును స్వాధీనపరచికొనిరి. సోవియటు ప్రభుత్వము స్థాపితమయ్యెను. నూతన ప్రభుత్వమువారు వెంటనే నొక ప్రకటనము గావించిరి. ప్యారిసు సభయందు హంగేరిలో చాలభాగ మాక్రమియనులకు నిశ్చయించబడుటచే, తాము ప్రభుత్వమును స్వాధీనపరచికొంటిమనియు, పెద్దభూములు, గనులు, కరిశ్రమలు, ధనాగారములు మొదలగువాటినిన్నిటిని ప్రజల యుపయోగమున కిచ్చివైచెన మనియు, రుష్యా సోవియటు ప్రభుత్వముతో సంయోగము నాశించెన మనియు, హంగేరీ ప్రభుత్వమువారు చెలిపిరి. ఇంతియగాక, భూస్వాములు, ధనికులు, మొదలగువారి నందరిని నెమర్చుటకు, రుమేనియ సర్వీయా క్రోషియా సంస్థానముల కార్మికులందఱును తమ కీషయమై తోడ్పడవలెననియు, జర్మనీ జర్మను-ఆస్ట్రియా దేశముల ప్రజలు గూడ హంగేరీ మార్గ మవలంబించి సంధిసభతో సంబంధమును వదలికొని, రుష్యు బాల్కన్ లులతో జేరవలెననియు, నూతన ప్రభుత్వము ప్రకటించెను. ఈ వార్త మాస్కో నగరముననున్న తినిన్ గారికి వాయువాంత్రామాలమున తెలియబడుటచేనట్లు. హంగేరీ వారి చర్యకు జర్మనీ వారి రహస్య ప్రోద్బలము కలదేమోనని సందియము గలుగక మానదు. బ్రిటీషు ఫ్రాంచి వార్తా పత్రిక లీ విషయమై తత్తర బాటు గనుబడుట సహజము. సంధిసభావ్యవహార మంతయు త్వరలో ముగియుననియు, ప్రపంచ శాంతి త్వరలో సమకూరుననియు ఆతురముతో విశ్చించుచున్న సమయమున, హంగేరీ వారు యుద్ధ విరామపు షరతులకు భిన్నముగ ప్రవర్తించి శాంతికి భంగము గలిగించుట ఎవరి కయినను తొలుతాటు కలిగింపక మానదు.

యుద్ధ విరామపు షరతుల సనుసరించి పోలులు డాజుగనుగొని గుటకు జర్మనులు నిరాకరించిరిని తెలియుచున్నది. పోలు లిందుకు భిన్నముగ దిగిరేని, వారి రాకను జర్మనులు బలవంతముగ నిరోధించెద రనియు, మిత్రముడలి పోలిష్ యుద్ధ్యోగులను నిర్బంధములు లేకుండ ప్రయాణముచేయుట కంగీకరింప రనియు చెలియుచున్నది. దీనిని బట్టి, జర్మనులు డాజుగను విషయమై మిత్రముడలి సూచనలను నిరాకరించినట్లులే ఎంచవచ్చును. తాము సంధిసభలో గూడ పాల్గొనమని వీరు బెదిరించుచున్నారు. ఈ చిక్కులన్నియు, సంధిసమావేశము త్వరలో ముగియకుండ నభ్యంతరముల బెట్టుచున్నవి. చీనావారికిని, జపానువారికిని తగిన యొకమత్యము గుదురుట లేదు. కియోచోను, జపానువారు వెంటనే వదలిపెట్టునట్లు సంధిసభ వారు నిర్ణయించవలెనని, చీనావారు పట్టుదల జూపుచున్నారు. తమకు సంధిసభ ముగియునోకల పూర్వము గ్రామము నొసగనిచో, తాము సభనుండి లేచిపోయెదమని, ఇట్టి ప్రతినిధులు బెదిరించుచున్నారు. ఇమిగ్రేషను సంబంధముగ చిక్కులనేకము లింకను గలవు. వర్ణభేదము గమనింపక, ఎల్ల జాతులకును నన్యదేశములలో తగిన సన్మానము జరుగునట్లుల శాసించుట యవసరము. జపానువారి సధిసభ రాజ్యములలో చులకనగ జూచుచుండుటచే,

వారి సమస్యను సంధిసభ వారి యెదుట నుంచిరి. స్వపరిపాలనము సనుభవించుచున్న జపానువారి స్థితియే యిటులుండ, హిందూ దేశము లెట్టి కష్టము పాలగుచున్నారో యూహించుట సాధ్యము. ఈ క్రుశ్నను, సంధిసభ వారు పరిష్కరింప కూడదని, అధినివేశ రాజ్యములవారనుచున్నారటగాని, ఇందుకు కారణమెద్దియు లేదు. వివిధ జాతులకు గల వైమనస్య కారణముల నీసంధిసభ వారు బోద్రోలచిచో, ముం చెన్న డిడి సాధ్యమగును? ప్రాచ్య పాశ్చాత్య విభేదము లీ సమస్య విషయమై దొలగించి, సంధిసభ వారు తగిన కట్టుబాటుల నిర్మించుచో, ప్రపంచమున కెంతయో లాభము గలుగును. ఆస్ట్రేలియా కెనడా వాంల యభిప్రాయము స్వార్థపరత్వమును సూచించుచున్నది.

సంధిసభ వారు పరిష్కరింపవలసిన సమస్యలు కొనురాను సంక్లిష్టము లగుచున్నవి. ఇందులో వింత యెద్దియు లేదు. ఇప్పుడు పరిష్కరింపబడవలసిన విషయములు, ప్రపంచ భావ్యభివృద్ధికి సంబంధించినవి. ప్రాపంచిక పునర్నిర్మాణము సామాన్యముగ నెఱవేరుకది గాదు. ప్రతిజాతియు, మానవ జాతి జేమమునే ముఖ్యాదర్శముగ నెంచి తమ కోర్కెలనందు కనుగుణ్యముగ నెలియిచ్చుచుండవలయును. స్వలాభమునకు విశేషనష్టము గలిగినను, దానిని సంతసముతో భరించుట కెల్లరును సంసిద్ధులు గావలయును. పునర్నిర్మాణమును సార్వజనిక సూత్రములపై నాధారపరుపవలయును. మిత్రమండలివారు ప్రకటించిన, వ్యాపక, ధర్మ, స్వాతంత్ర్య సూత్రములపై పునర్నిర్మాణము నాధారపరుప వలయును. ఇక్కార్యము సులభసాధ్యము గాదు. వ్యక్తులుగాని, జాతులుగాని తమ స్వార్థపరత్వము నొక్కమారు విడచి, స్వార్థరహితులుగ మాటుట దుర్లభము. మానవుల హృదయము నందు మార్పు గలిగినగాని, సంధినియమములు వాంఛాఫలసిద్ధి గావించ నేరవు. జర్మనీ దేశము సంధి నిబంధనలను కాగితపు తునుకలగ పరిగణించుట చేతనే, యింతటి ఘోర సంక్రామ మవసర మయ్యెను. ఇకముందుగూడ, నేజాతి యయినను అట్టి కార్యమునకు బూతుచో, ప్రపంచమునం దెంతటి సంక్షోభ ముదయించునో యూహింపజాలము. ఆకారణముచే, ప్రపంచమునం దెట్టి వేర్వేరు శక్తులు విజృంభించుచున్నవో, వాటి ఫలిత మెద్దియో, వాటి నన్నిటిని ప్రపంచాభ్యుదయమునకై నెలుల సమన్వయము జేయవలయునో, సంధిసభ వారు గమనించి, ఎల్ల రకు సంతృప్తి గలిగించెడి బునామలపై జాతీయ సమ్మేళనా సాధమును నిర్మింపవలయును. సంధియుగియులోపలనే, విదిత సంఘటనము లన్నియు ముగియుట లాభకరము. ఏదోవిధముగ సంధియుగిసిన పిమ్మట, ప్రపంచమున తిరిగి కల్లోల ముదయించే నేని, సంధిసభ వారి శ్రమ యంతయు బూడిదలోని బున్నిరు సామ్యమగును. ఇంతవరకును జర్మనుల పట్ల, మిత్రముడలివారు దాక్షిణ్యముతోనే బ్రవర్తించుచు, నానాజాతుల సమ్మేళనమందు వారి కర్హస్థాన మొసగ బ్రయత్నించుచున్నారు. కాని వారు హేతువునకు కట్టుబడక, అన్యధా ప్రవర్తించుచో, ఈ మారు జరిగెడి పోరాటముతో శత్రువుల వివాదము పూర్తియగుట నిశ్చయము.

ఈజిప్టు దేశము : సైనిక పరిపాలనము

తుట్టతుడకు ఈజిప్టుపై సైనిక శాసనము ప్రయోగించవలసిన సూచికను విరచించెను. ఈజిప్టులో నేమి జరుగుచున్నదో నిదివరకు చూచాయగ నైనను హిందూ దేశమున దెలియలేదు. రూతుల తండ్రివారై ననునరిచి, అకాంతికి మూల కారణమంత పెద్దదిగాదు. ఈజిప్టు జాతీయవాదుల ప్రవాసముగూర్చి యడుగబడిన ప్రశ్నకు, డిప్లీ వాడుగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము బట్టి, సంపూర్ణ సామ్రాజ్యస్థ స్వపరిపాలనము గోరెడి జాతీయ వాదులు కొందరు తమ యభిప్రాయముల నాంగ్ల ప్రజలకు దెలుపుటకు లండను నగరమునకు బోవ నిశ్చయించిరియు, అందుల కాంగ్ల ప్రభుత్వము వారికి కఠినతలేదనియు, యిరువురు మంత్రులు మాత్రము సంధిసభాసంతరము విచ్చేయుట కంగీకరింపబడెననియు, దెలియుచున్నది. కాని, జాతీయ వాదులకు గూడ రాసీయనంగీకరించిన గాని తాము రాజాలమున, మంత్రు లిరువురు దెలిపిరి. అంతట, మంత్రులు రాజీనామా సచ్చిరి. ఆ పయిన మంత్రుల వర్గ మేర్పడుటకు ఏలుగలుగ లేదు. అప్పటినుండియు ఈజిప్టునందును అలెగ్జాండ్రాయందును, అల్లరులు బెరిగి, తుడకు సైనికపరిపాలనము ప్రబలునంతటి దుష్ప్రభుత్వ వర్షము సంభవించియు నున్నది. మిత్తమండలి వారిచే నంగీకరింపబడెను. స్వల్పజాతు లన్నిటికిని, ఈ సూత్రము వర్తింపజేయబడుచుండ, ఈజిప్టు ప్రజల యధికారము గోరుటలో వింత యెద్దియు లేదు. ఒకవేళ ఈజిప్టు జాతీయవాదుల కోర్కె లసభ్యములని యొదినను, వారి మొత్తల నాంగ్లదేశములో దొరుకునుట కధికారు లుత్తరువిచ్చినచో, యితటి కలవరము ప్రబలియుండెడిదిగాదు. సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోయి, ప్రత్యేక ప్రజాస్వామ్యసంస్థానము నేర్పరుపదలచిన దక్షిణాఫ్రికా జాతీయవాదుల ప్రయోజనమున కంగీకారపత్రముల నొసగినపుడు, ఈజిప్టువారి యెశల వేరుగ ప్రవర్తించుటకు కారణము గాన్నిగదను. కొంచెము నేర్పుతో నంతటి యకాంతి నయినను బోనాడవచ్చును. అంగ్లేయాధికారులు, సంగ్రామ సమయమున జూపిన యున్నతాతయములను, తమ యధీనమందున్న రాజ్యములం దమములో బెట్టుచో, అంగ్లసామ్రాజ్య మొకను బలపడి స్వాతంత్ర్యనిలయమై వెలయగలదు.

యాత్రాస్థలములు

యాత్రాస్థలములలో ప్రజలకు తగిన సౌకర్యముల గలిగించు విషయ మాలించించుటకు, విచారణసంఘ మొకటి ఏర్పడి, వారి సూచనలపై ప్రభుత్వమువారు సామాన్యముగ నెట్టి చర్య దీసికొన దలచిరో నిదివరకు కొంతపడి ప్రచురించి యుండిరి. ఈ ప్రచురణమునందు, రైలు సౌకర్యములు, జలసమృద్ధి, భోజన సదుపాయములు, పారిశుధ్యపు పేర్పాటులు, అంటుబాడ్యముల నివారణము, రైల్వేవారికి ప్రయాణికుల సంఖ్యను ప్రభుత్వాధికారులు ముందుగ దెలుపుట, మొదలగు విషయములు చర్చింపబడెను. ప్రత్యేక స్థలములలో నేర్పాటు జేయదగిన సౌకర్యముల గూర్చి మాత్రము, ఆయా స్థానిక సంఘములతో యోచించి దెలిపెననునది, ప్రకటనమున గలదు. అట్టి యోచనాఫలితమును ప్రభుత్వమువారిపుడు వెల్లడించిరి. స్థానిక సంఘములకు, ప్రభుత్వమువారిందుకొరకై రూ. 3,30,250 రూప్యముల గ్రాంటు నొసగిరి. ఇందుకు బోడుగ నీ సంవత్సరమునందు 50,000 రూప్యములను, రాజపు సంవత్సరము

ఆంధ్ర విద్యా నిధి

సంవత్సరాది భిక్షలు

తొలి దానము నిత్య దానము

దేశ బాంధవులు విద్యాభిమానులు సంవత్సరాదిని విద్యాదానముచేయ ప్రార్థితులు. తృణమైనను మహామేరువు

లక్షరూప్యములను, నీయదలచిరి. మధుర, మధుర జిల్లాలోని తిరుప్పూర్ కాకురామ్, అలగార్ కోయిల్, రామేశ్వరము, ధనుష్కోటి, అక్కారు తిరునగరి, తిరుచెందూరు, పళిని, శ్రీరంగము, కుంభకోణము చిదంబరము, కాంచినగరము, తిరువణ్ణామలె, వెలగగల్లి, నాళూరు, ఉడిపి, తిరుపూర్, తిరుపతి, కాళహస్తి, తిరుచానూరు, తిరుమల, మాత్రాస్థలములలో గావించవలసిన సౌకర్యములకూర్చి వివరింపబడెను. ఆంధ్రదేశమునా దింకెల్ల యోయాత్రాస్థానములు గలవు. వాటిలో ననేక స్థలములకు వెడలుబడు ప్రయాణికులకు సరియగు మార్గ మయినను లేదు. కొన్నిటియందు, నీటివనస్తి చాల తక్కువ. అట్టివాటిని, ప్రభుత్వ ప్రకటనములో నసలే పేర్కొనలేదు. శ్రీశైలము, మహానంది, కోలప్ప కొండ, మంగళగిరి, సింహాచలము, మొదలగు ప్రదేశములలో, యాత్రికు లనేక మగు నిబ్బందులకు లోనయ్యెదరు. ఏటి సంగతి ఏమి యోచించ బడెనో తెలియకున్నది. ఆంధ్రదేశపు విషయము లన్నియు, నిలులనే వెనుకబడు చున్నవి. ఆంధ్రదేశమునగూడ తగిన సౌకర్యముల లభించునటుల, విచారణ సంఘ సభ్యులుగ నుండి గా. మోచర్ల రామచంద్ర రావు వంతులు గారిని ప్రయత్నింప గోరెనను. ఆంధ్రులుగూడ తమ కోర్కెల నీ విషయమై దెలుపు టుదితము.

విల్లింగుడను ప్రభువుగారి యుపన్యాసము

చెన్నపురికి జములుదేరు సందర్శమున విల్లింగుడను ప్రభువుగారికి, భారతీయులు విందుజేసిరి. ఆంగ్లేయులయందును, భారతీయులయందుగూడ, విశ్వాసము, సహకార భావములే ముఖ్యముగ చెరుగవలయుననియు, ఈ రెండు గుణములను పెంపొందించుటకు, తాము మద్రాసులో కృషిసలిపెదమనియు, విల్లింగుడను ప్రభువుగారు వాగ్దానము జేసిరి. హిందూదేశము, అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు సమానస్థాన మాత్రముచేసి దిన మరుదొచునపుడు, తాము సంతస మొందెననియు, గమ్యస్థానమును భారతీయు లెంత త్వరలో జేరిన తమ కంత సంతసమనియు, అందుకొరకై ఆంగ్లేయులకును భారతీయులకును మధ్య గల అపసమ్యక్తము తొలగవలయుననియు, ఏమి పొచ్చుననిరి. విల్లింగుడను ప్రభువుగారి కోర్కె లెంతయు ప్రశంసార్హములే. ఏమి గోరెప ఫలితమునే, అతివాదు లనబడి వారు కూడ వెలిబుచ్చుచుందులను, వారినింతకు మున్ను ఏ రేల నిందించిరో తెలియకున్నది. గమ్యస్థానము త్వరలో జేరవలయునని, ఆశించ సంతమాత్రమున, అతివాదుల విసర్జించవలయుననుట వింతగ నున్నది. విల్లింగుడను ప్రభువు గారిట్టి యచమానముల విడనాడి, రాజకీయ పక్షపు చిక్కులలో జోక్యము గలుగజేసి కొనక, ప్రజల కోర్కెల సఫలపరుప నెత్తించుచో, వారు రాజ్యాంగ సంస్కరణ సాఫల్యమున కొంతయో జోడ్పడి, ప్రజల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు గాగలరు.

గోదావరిజిల్లా సంఘము

ఈసంఘపు 1918 సంవత్సరపు రిపోర్టు, మాకందినది. సంఘమువారు సలిపిన కృషి ప్రశంసార్హ మగుచున్నది. వీరు కంచముల కొరకును, శూద్రుల కొరకును, రాత్రిపాఠశాలలను నిర్వహించుచున్నారు. సంచార కార్యదృష్టి రయితలు ప్రభాభమునకు చక్కగ బనిచేసెను సంఘాభ్యుదయమునకు మిగుల పట్టుదలతో పనిచేయుచు అధ్యక్షుల వదలివహించిన కీర్తిశేఖరగు శ్రీ పోంవరము జమీనాదరగారి మరణమువలన, తీరనికొరత గలిగెననుటకు సందియము లేదు. మేము వెరుకటి వత్సరము నూదించినటులనే, యీ సంఘము వారు స్థానిక సమస్యలగూర్చి మాత్రమే గాక, జాతీయ సమస్యలగూర్చి గూడ జనసామాన్యమున తగిన ప్రబోధము గలిగించుట యత్యవసరమని, యీ మారుగూడ పొచ్చురిచెదము.

బంగాళా శాసనసభ

ప్రాథమిక విద్యాభావనము
ఈ నెల 27-న తేజీ యువయతన ప్రభుత్వగృహమున బంగాళా శాసనసభవారు సమావేశమైరి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ అధ్యక్షుక నడించెను. ఈ దినమున జరిగినవిషయ బంగాళా రాష్ట్ర ప్రాథమికవిద్యాచట్టము కడపటిసారి కొనింపబడును. అధికారసభ్యులు మా. శురేంద్రవాధరాయ గారు 1917 కడరము దిశంబన నెలలో బంగాళా శాసనసభలో ఈ తీర్మానమును తెచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి విషయమున చాలకాలము నుండి ఆలోచించుచుండిరి. ఫిబ్రవరి నెల 19-న తేజీ జరిగిన సభలో మా. శురేంద్రవాధరాయగారి చట్టమును కొనింపవలసిదను నొక సుచితాదన జేసిరి. మా. అనిబాక రను ముఖంబారుగారు సుచితాదనము ఆ సభలో ఆమోదింపబడెనాదనని నడిదిరి. ప్రభుత్వమువారు మా. శుభమువారుగారి సుచితాదన మంగీకరించిరి. నేటిదివసన బంగాళా ప్రాథమిక విద్యాభావనము కడపటిసారి విచారించబడెను. మా. ముఖంబారుగారి యుచితాదనవలన అధికార సభ్యులును విజ్ఞులు తీవ్రముగా వాల్చించుచుట, పురస్కరింపగలదు. ఇందువలన ఆ సభ సమరణ బలపడింపబడెను నిన్నటియదినమున ఈవిల్లు వాల్చించుచుట ఆరంభించింపును అధికారసభ్యులు 21వనరకు సుచితాదనిరి. అందులో 8 సమరణ లంగీకరింపబడెను. మిగిలినవి ఓడిపోవుటగానీ, ఉపసంహరింపబడుట గానీ జరిగెను. సమరణ చేయుటదిన ఈచట్టము నొలుకు వెట్టగా ఆమోదింపబడెను.

మా. పి. ఎస్. మిత్తరుగారు పరిశ్రామికమిషనువారు నిత్యక నడుమంచి బంగాళా రాజధానిలోను కలకత్తాలోను సాంకేతికవిద్యను అభివృద్ధిజేయు పద్ధతు లేర్పరుపవలయు నని సుచితాదిన ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిరి.

మా. పి. ఎస్. మిత్తరుగారు బంగాళా రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిమొక్క ఆయాభివృద్ధి కలుగుటకు, గమలు తున్నగునవి అభివృద్ధి చేయుటకు పరిశోధనలు సలపవలయునను నొక తీర్మానమును జెచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానము నంగీకరించిరి.

శకు మరణము

మా. భోగేంద్ర ఖుర్రాయ చాదరిగాడ ప్రశ్నింపగా, మా. ఓమలిగారిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చి:—నిస్సంగ్యముగా బంగాళా రాష్ట్రమున శకుమరణమును హెచ్చుగా నున్నది. గతవత్సరము 808,587మంది శకువులు చనిపోయిరి. శకుమరణమును హెచ్చుగా నుండుటవలన మరణాంఖ్యరేఖించుటకు, శకువుల అభివృద్ధికిని తగినపద్ధతుల నేర్పరుచుటకు ప్రభుత్వము వారు రాలోచించుచున్నారు.

నిర్బంధవాదులు

మా. భూపేంద్రచంద్రరాయగారు ప్రశ్నింపగా, శకు రక్షణభావనముండి వారిగృహములవద్ద ప్రస్తుతము నిర్బంధించబడినవారిసంఖ్య 148 అని మా. కైయగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. ఏప్రియులు మాసదశేషి బంగాళా శాసనసభ సమావేశమగును.

విదేశతంత్రీవార్తలు

(రైతుల వజ్రస్థి)

ఇంగ్లండు

విమానదళము.

లండను, మార్చి 18:—పార్లమెంటు ప్రజల సభలో జరుగని సీరియస్ మానదళము అంతరాల నుపసాదించి. ఈజిప్టు మొదటిమియూ, ఆఫ్రికాలో, యూరప్ లో తూర్పు దేశము మున్నగు దేశములం దింకను విమానదళ ముండవలెను. ఆచట విమానముల ఏర్పాటు చాల సభివృద్ధి నొందుట కవకాశము కలదు. బాగ్దాదులో కెలక 2 నెలలలో ఎన్ని సార్లును కలిగి. ఏ టంకెనో యిత్ర దేవు సార్లు విమానములను గురించి ప్రజల యద్యోగి కరిగెర దేశములను రెండవములలో కలిగింది ప్రజల మైత్రి సభివృద్ధి నొందింపగలిగెను. (నాన్నము). ఆ దేశమున యితర ప్రయాణ సౌకర్యములు లేవు. విమానములకు భంగము కలిగించు చోట మంచవలెను గాన నచట విమాన సంఘాతభీతి నొందుట కవకాశము కలదు. ప్రస్తుతమున దేశీక సామానులను గూడ విమానముల మీద గంక నడకాకను కలదని జరలు తెలిగారు నడివి.

కార్మికుల స్థితిగతులు.

లండను, మార్చి 21:—బ్రిటిలు ఎలయెక్టువారు సభ తేదీ కార్యకమవ్య సంబంధి వివరించిరి. రెయిల్వే పనివారల యుక్తములను గూర్చిగూడ తెలిపిరి. సభలో గవిపనివారల ప్రతిభలు, రెయిల్వే పనివారలు నేమనలు యూనియను ప్రతిభలును, బ్రాన్సువోర్సు పనివారల ప్రతిభలును నుండిరి. రెయిల్వే పనివారల యూనియనునను, రెయిల్వే కార్య నిర్వాహక వ్యవస్థను ద్వంద్వము పడకుండ నంచవలయును ఈ దేశములో దొరకనమువారికి మరని నుత్తర కండలు నిశ్చయించిరి. ఈ లోపున యేదియో తీర్మానింపబడునను రెయిల్వే పనివారలు పని చేయుచుండవలయు నని వాదించిరి.

లండను, మార్చి 22:—నిన్నటిదినము దొనిగుంట్టిలులో బ్రిటిలు ఎలయెక్టువారు తెలిపిన అధికారవివేదికయు నిట్లుండెను. ఎలయెక్టువారి సభ్యులలో వ్యాపకముగ ఆవ్యాపకముగ యొకరు పనిని మానవలయు నెడల ముగ్గురును నివాసి చేయుదురా యని బోసగ్గాగు ప్రశ్నించగా ఆవుని ధామము గారు ప్రత్యుత్తరమొసగిరి. రెయిల్వే పనివారలు నిజముగా పని చేయునెడల దొరకనమువారు వారి కెక్కుడు వేతనములనును జడ్జింగిరి ధామముగారి క్రమము ప్రత్యుత్తర మొసగుచు బోసగ్గాగు చెప్పిరి.

రెయిల్వే పని వనివారలను గూర్చి బోసగ్గాగు నిట్లు చెప్పిరి.—రెయిల్వే యూనియను లన్నియు వేదయో యే కాల్పిసాయమునకు వచ్చి తా మందలకు ధామముగారిని కను ప్రతినిధిగా నంగీకరించినగాని దొరకనమువారు ధామముగారిని ముప్పులందటికి ప్రతినిధిగా పరిగణింపబడలేరను. రెయిల్వే పనివారల తీరు ములను సంపత్ని రాంకెము లో గా జొరకనము వారు హెచ్చింపవలయు. సంపత్ని రాంకెమున నాసమవ్య ఆలోచింపవలయు. దేశ ఆర్థికస్థితి యేమియు బాగులేదనియు, రెయిల్వేలవలన రయితునకు యుక్తములను నెల్లించు పన్నుకంటె నిష్పదోటిపైర రెల్లు మున్న హెచ్చింపబడును, ప్రస్తుతము దొరకనమువారి ముఖాపు కట్టినవలకంటె నింక వారికి మితములవలనయు బోసగ్గా గారు చెప్పిరి.

లండను, మార్చి 23:—వేటి రెయిల్వేసభ శృంగీకరముగ జరిగెని తెలియుచున్నది. ఇంజను డ్రైవరులయొక్కయు, మైనుమెంట్ యొక్కయు సంఘకార్యదర్శి బ్రోమిగారు వేటిగతులు చాల అనుకూలముగ నున్నవనియు, గర్వ మెంట్లు వారు పనివారల కోరికల నంగీకరించుట కత్యంత అభిమాన ప్రకటనలుగ నున్నారనియు చెప్పిరి.

ధామముగారి హెచ్చరిక

లండను, మార్చి 24:—రెయిల్వే స్థితిగతులందు గట్టి యుక్తియొకటియేమన రాజీనామాలు ప్రతినిధుల నొడ జరచి వాటి నొక్కమాత్రముగా తీర్చుకొనుటందేమనెను. నిన్నటిదినము లండను రెయిల్వే పనివారలంక రొకసభను తేటగా సమైక్యముల కిప్పు ఇంకోకటి వలదను వారలు పని వారలకు కేతువులు గాని మిత్రులుకాదని ధామముగారు చెప్పిరి.

లండను, మార్చి 25:—నిన్నటి యుక్తములు గవర్నమెంటు ఉద్యోగియులును రెయిల్వే పనివారలను దొనిగుంట్టి

లో ననేకసభల నొనరించిరి. మధ్యాహ్నము గూడ బోర్డు ఆఫ్ ట్రేడు ఆఫీసులో జరిగెను. సమాధానమేదియు జరుగలేదు. సభ ఆదివారము మధ్యాహ్నము మరల జరుగను.

నిన్నటి సాయంత్రము లండను రెయిల్వే పనివారల యూనియను కాఖలు 180 దింటి ప్రతినిధులు సమావేశమయి నేమనలు ప్రోగ్రాములో కోరిన కోరికల నన్నిటిని పూర్తిగ నీయవలయునను నొకతీర్మానము నొనరించిరి. ఈ తీర్మానముదివారమునాకు సభ్యుల కర్పింపబడును.

లండను పోలీసు భటులు.

లండను, మార్చి 14:—పోలీసు ట్రేడు యూనియనుకు న కమిషనరునకు గల సుబుభములు చెడుట వలన లండను పోలీసు అధికారులలో మల నల్లి గలుగుచున్నది.

ఇంగ్లాండులో ఆటలు.

లండను, మార్చి 22:—తగవుల తీర్పుల వపులలో నరిగిన బిలియర్డు ఆటలో ఇన్వెయను 16000 ను బైలెస్సెయను 9468 యును వచ్చింది. బ్లాస్టోలో జరిగిన కాలిబలలియటులో స్కాట్లండువారు బెర్లండువారి నొడించిరి ఒకగోలకు రెండు గోలులు స్కాట్లండువారు చేసిరి.

క్లైరు పిచ్చి ఆసుపత్రి

లండను, మార్చి 14:—క్లైరు పిచ్చి ఆసుపత్రి నుండలి పనివారల సమైక్యకర్తరి. లోపలి పిచ్చివారు అన్నిదే అద్దములు లీనవాలు మొదలగువానిని ముక్కముక్కలుగ చేసిరి. చా: మంది పారిపోయిరి.

సర్ జాను కోవాన్సుగారు.

లండను, మార్చి 18:—ఒక మహా పాపకామిక వ్యవస్థాపకలో సర్ జాను కోవాన్సుగారు ప్రధాన పదవిని కలింతురని ట్రైబ్యునల్ కెలియ వచ్చుచు యుద్ధ సమయమున వారవారి సహాయ మొనరించిరి అది ప్రకటించెను.

మహమ్మదీయుల లేఖ

లండను, మార్చి 14:—టర్కీ రాష్ట్రమును గూర్చి మహమ్మదీయులు బాష్పాగుంకి మరయుక లేఖను వ్రాసిరి. టర్కీ రాష్ట్రమునందలి చిన్న దేశములందు నానాదేశ సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద స్వపరిపాలనము చేయవలదను గాని వారిని పూర్తిగా టర్కీయండి చేయవలెనుగాదను. చిన్న ఆసియా పరిపాలనమును సమర్థముగ నిర్వహించ గల యొక రాజ్యాంగవేత్తకు పంపించరలె నని ముద్దమునకు పూర్వ టర్కీవారు కోరిన కోరికను బ్రతిపూ వారు చెల్లించదలను. ఎటులైనా క్రొత్తరాష్ట్రములను టర్కీ మరాథాకారమునండి చేయవలెనుగాదను. తెలస్థీకును ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ చేసి యూరుల కొనుగుటకు మహమ్మదీయులెవ్వరు సంగీకరింపరు. ఆజీకు మహమ్మదీయుల క్రిందనే యుండవలెనని ఆలేఖయందు వ్రాయబడెను.

ఇండియా కోరికలు.

లండను, మార్చి 17:—లండను నగరమునందలి ఇండియను సోషులిస్టులవారు విల్లింగ్డు ప్రభువుగారి కాలిధ్య మొసగిరి. ఆసమయమున సభాధిపత్యమును కలిగించిన సర్ ఎం. ఎం. భువగిరిగారు బొంబాయి రాజధానికి విల్లింగ్డు ప్రభువుగా పొందించ మేము ప్రకటించి వారు మదరాసునకు నల్ల మేలొనరించురని కరు విశ్వాసమున తెలిసిరి. విల్లింగ్డు ప్రభువు గారందుకు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు నిట్లుచెప్పిరి. బొంబాయి పరిపాలనయందు తమకన్ని సంకులలో నొకసంకతిబాగుగ పట్టుకడిసి. విశ్వాసము విశ్వాసమును సంపాదించ గలదు. నయ్యకము నయ్యకమును చేపూర్వగలదు. సమాకారము సమాకారమును సంద్రించగలదు. అంగులమును ప్రాంతపులకు అత్యంత తానవరముల సహ్యోనిశ్వాసమాకారములు హిందూజాతీయుల గవ్యసానము పొందవలెనని తేయవలయు నను యజ్ఞేము ఇండియా నుండలి యే యాంగ్లేయుల నుండరు. భారతీయులందఱును వ్యాపారవత్తులు గలిగియుండి యాగవ్యసానము మొగుటలో ఆంగ్లులు హిందూజాతీయునకు చాల తోడ్పడిరను సంకతి బాగుగ క్రొందరలయమును. మన మందర మట్టనే చేయుదము భారతీయుల లాగవ్యసానము నెంత క్రమంలో నొందిన మన మంత సంతసము నొందగలము. స్వపరిపాలక వలసదేశములలో సమానమును స్థితిని హిందూజాతీయుల పొందగలగు సమయము జూచి మన మందరమును చాల

సంకోపింపగలము. అందుకు భారతీయులకు, ఆంగ్లేయులకు నెట్టి అనుమానము నుండవలెను టానక్యకము. హిందూజాతీయుల గవ్యసానము చేరుటకు వారు భయము నయ్యకవ్య వివరకవ్యముతో పని చేయవలయును. మన రానునకు పోవుటలో రెండు ముఖ్యాంశములను నిరంతరము జ్ఞాపకమున ఉంచుకొని పని చేయుటకు తాను నిశ్చయించుకొనిరి. సమాకార విశ్వాసములలో అదర్శమును తెలుసుటకు వ్యాపారముగను బలకర్తరముగను తాను పనిచేయ నుద్దేశించుకొనియెను. విల్లింగ్డును పరిగారతమ కర్తవ్యముగ నన్ని విషయములందును సహాయ మొనరింప గల రని తమ ఆల్పిహము.

విల్లింగ్డును ప్రభువు గారు.

లండను, మార్చి 18:—విల్లింగ్డును పంపము మార్చి 18-వ తేదీన లండనునుండి బయలుదేరి మదరాసున కేగవను. ఏప్రిలు 10-వ తేదీనాకు మదరాసు చేరవని కలంకలమును న్నది. వారి అంగరక్షకదళమున మేజరు కె. గోల్డి గారు నైక కార్యదర్శిగను, కెప్టెన్ పార్సరీ, కెప్టెన్ గోలెం, లెఫ్టెనెంట్ మెచ్చి, బ్రాంకు, లెఫ్టెనెంట్ మహావర్త విస్సెంటు గారలు అంగరక్షకదళోద్యోగులుగ నుండును.

ప్రాసెక్యూ

నానాదేశ సంఘసంవిధానము.

లండను, మార్చి 22:—రిటన్లదేశీయులవారిలో నాలో చించిన వారును ఇతరులును కూడించిరి సరకలకు ఉపసంఘమువారు నేను చర్చించి రని పారిసుండి వార్తచిచ్చింది.

ఆల్బానులొరె నులు.

పారిసు, మార్చి 21:—కెలకముద్దమంత్రి గా నుండిన మిలరెండుగారిని కమిషనరు జనలు గా పరామ రిట్లెవ దొరకమువారు నియమించిరి. ఇది తాత్కాలిక నియమనమె యైనను అన్ని కాఖల యుద్యోగులకు నియమించుట కామనకు సంపూర్ణాధికార విశ్వాసపడవని మామూలార్తా సంఘము వారు తెలిసిరి.

నల్లస్థి

మిత్రముండలి నూచనలను తిరస్కరించుట కోపము హేగను, మార్చి 22:—బెర్లిన్ లంత్రి వార్త:—డాంజిగర్లద పోలుల దిగుటకు తామేదిధమునకు అంగీకరింప జాలమని జర్మను గవర్నమెంటువారు మిత్రముండలి కమిషనరులకు తెలిసిరి. విస్టుటాకుతూ స్పందించు ప్రదేశములలో మిత్రముండలి యుద్యోగులును పోలిషు యుద్యోగులును వాన్ల ప్రకారముగ తిరుగుటకు వీలుకాదని జర్మను నొకతనమువారిని. డాంజిగ్ విషయమున మిత్రముండలివారు చేసిన నూచనల నన్నిటిని నాప్రకటన తిరస్కరించుచున్నది.

హెలిగోలాండు భావిస్థితి

లండను, మార్చి 14:—రైటు గారి ప్యానిసు విశేషరి నయ్యకగిన తావునుండి ఈ క్రింది యుక్తమును తెలిసికొనిరి—ఇప్పుడు హెలిగోలాండు “కాల్క్రేటు” రక్షకత్ర యేర్పాటులు లేనిది ఎవ్వరికి నక్కరలేదు ఆత్మోపాఖలు కోలకు జర్మనీ లక్షలకొలది ధనమును కృతపరచెను. క్రమక్రమ విశాకనము నాద్వికము క్వరలోనే కలభావిస్థితి పరిష్కరింప గలదు.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టులో కలవరము.

కెయిరో, మార్చి 18:—రాష్ట్రము లన్నిటి ముగగుకు కలతలు మొదుగా నున్నవి. విమానములమీదగూడ నురభిరంగులతో కావలి కామమున్నాడు. తుంటిముకలు చాల మంది కపాసుమును కలగచేసిరి.

మాసిరియా పొగయొడ ఈ నెల 12-వ తేదీన లిబర్తూలు లేవు కదలెను.

అగ్రానరువై కేసు:—ఒక బుదిపోటు కేసులో నొకడు మొదట అగ్రానరుగా నుండెనని చెప్పి విషయమునంతను తెలిపెను. వానిని తీసుంచుటకు దొరకనమువారు వాద్యము చేసిరి. తరువాత వాడు తిరిగిపోయెను గాన నాదా బాద్యమును బడయకర్తడు కాదెర్పి మరల వానినిగూడ విచారణచేయ నిశ్చయించిరి. కాని వాడు అగ్రానరుగా తెలిపినవిషయములు సాత్యముక్రింద పనికిరావని.

Situation in Hungary.

Hungarian Soviet's Proclamation.

London, March 22.

COPENHAGEN:—A telegram from Budapest "via Berlin" says:—The Hungarian Soviet Government has issued a proclamation, declaring that the proletariat of Hungary has taken all power into its own hands owing to the decision of the Paris Conference to occupy almost the whole of Hungary. The Government decrees socialisation of all large estates, mines, big industries, banks and transport, and declares its complete solidarity with the Russian Soviet Government and contracts armed alliance with the proletariat of Russia.

Count Koroly's Declaration.

A telegram from Vienna says:—Count Koroly, in a proclamation announcing his resignation, declares that the aim of the Entente's further occupation of Hungary is to make Hungary the base of operations against the Russian Soviet Army and that land recovered by Hungarians will be given to Czech troops, by which the Russian Soviet Army is to be overcome.

Entente's Action Resented.

London, March 23.

COPENHAGEN:—A telegram from Berlin, dated yesterday, says:—Alexander Gortai will assume the presidency of the Hungarian Soviet Government. The Cabinet includes Bilakun and Pogony, Commissioners for Foreign Affairs and War.

The newspapers in Budapest have ceased publication. Rumours have reached Berlin that the new Government intend to conclude an alliance with Bolsheviks, three of whose emissaries are already in Budapest, bringing a story that the Russian Army has reached the Brody Stanislaw line, and is advancing on Lemberg and may be expected in Budapest in a fortnight, but the Berlin papers scout the reports, pointing out that the Bolshevik emissary, Radek, when in Berlin, frequently spread similar reports.

A Proletariat Army.

The Hungarian Soviet Government's proclamation further declares that the State Council will organize a proletariat army against Hungarian landowners, capitalists, Rumanian Boyards on Czech Bourgeoisie and invites workers and peasants of Bohemia, Rumania, Serbia and Croatia to conclude an armed alliance to co-operate against them. It calls on workers of Germany and German-Austria to follow the example of Hungary by severing relations with Peace Conference and forming an alliance with Moscow.

British and French Press Perturbed.

Hungary's adoption of Bolshevism is regarded very seriously by the British and French Press chiefly as endangering the Entente's efforts to build up the Rumanian, Polish and Czech-Slovak states as bulwarks against German domination of Central Europe. All the three States are menaced by advancing Bolshevik armies.

The Entente's Note.

The neutral zone decided upon by the Peace Conference was intended to make Hungarians desist from attacking Rumanians and communicating with the Russians, while it closed the gap between Rumania and Poland, according to Vienna despatches, the Entente's note which precipitated the crisis was dated Belgrade, the 19th instant, and defined the zone a belt 140 miles long and forty wide virtually shutting Hungary behind the rivers Theiss, Szamos and Maros and including the towns of Grosswardein and Debreczin and the whole of the Bihar country. The note required the withdrawal of Hungarian troops behind the western boundary of the belt within ten days, and authorised Rumanians to advance to the eastern boundary, the civil government of the neutral zone was to be exercised by the Hungarians under Allied control. Statements issued in Budapest accused the Entente of forcing a revolution, but the crisis was more due to the occupation of parts of Hungary by the Czech-Slovaks and the Rumanians, while signs are not wanting of German collusion with the Bolsheviks.

The ex-Minister, Herr Dernburg, writing in the "Berliner Tageblatt," says Germany, threatened with dishonour instead of security on the West, must turn eastward to satisfy her needs and realise her future.

Communication with Moscow.

London, March 24.

COPENHAGEN:—A telegram from Budapest says according to a Hungarian semi-official statement, the note handed to Count Koroly intimated that more important points in the neutral zone formed by the line of demarcation would be occupied by "Entente" troops. The formation of the Soviet was communicated by wireless to Moscow and Mr. Lenin came to the instrument and was greeted as the leader of the international proletariat. He replied, standing that it was to maintain permanent wireless communication between Budapest and Moscow in order to communicate the decision of the Moscow Congress and report on the Military situation.

Allied Proposals Rejected.

COPENHAGEN:—A telegram from Berlin says:—The Germans have informed the Allied Commissioners that the German Government will in no case permit the landing of the Poles at Danzig. It also refuses to permit Allied and Polish officers to travel without restriction in territories east of the Vistula. The Note is regarded as a categorical rejection of all the Allied proposals regarding Danzig.

Sir John Cowans.

Leading Position in Industrial Enterprise.

London, March 13.

The Times understands that Sir John Cowans is taking up a leading position in a great industrial enterprise and pays a high tribute to his work during the war.

Future of Heligoland.

LAHORE, March, 27.

Reuter's Paris correspondent learns from an authoritative source that no nation now wants Heligoland without constantly renewing the concrete protection whereon Germany spent millions. The Island would before many years settle its own future by crumbling away. — The C. and M. Gazette.)

Situation in Egypt.

Widespread Disorders.

LONDON, March 16.

CAIRO:—Disorders are general in the provinces and necessitate aeroplane patrols with machineguns, unruly crowds inflicting considerable casualties.

Situation Distinctly Better.

Order Restored at Several Places.

LONDON, March 22.

Reuter learns that situation in Egypt is distinctly better. Order has been restored in several towns. Cairo and Alexandria are quite tranquil.

General Allenby.

LONDON, March 20.

PARIS:—General Allenby arrived and reported to the Supreme Council on Palestine conditions. He returned to Egypt immediately without visiting London.

LATER:—General Allenby called on Marshal Foch.

India's Aspirations.

Lord Willingdon's Testimony.

London, March 17.

Lord Willingdon was to-day entertained to a farewell reception by the Indian Social Club in London. Sir M. Bhowmjee, who presided, eulogised the services of Lord Willingdon in Bombay, and said all their friends were confident that their tenure in Madras would be no less successful. Lord Willingdon, replying, said that in Bombay he was confirmed in the view that the qualities necessary for Englishmen and Indians were co-operation and trust. In Western India he had found that trust begot trust, confidence begot confidence and co-operation begot co-operation. He believed that no Englishman in India was anxious to keep India from attaining her goal. He wanted all Indians to be fair and to bear in mind that Englishmen had done a great deal towards helping to that goal. We should continue to do so and the sooner Indians arrived at the goal the better we would be pleased. We should rejoice to see the day when India would be in every way an equal sister of the self-governing Dominions. To that end, all suspicion between Indians and Englishmen should be put aside, and they should go hand in hand in working out India's destiny. He was determined, in going to Madras, to keep steadily before him two qualities to which he referred in working solidly and honestly towards the ideal of co-operation and trust. He felt he had a wonderful helpmate in Lady Willingdon. [Cheers.]

Departure for Madras.

LONDON, March 13.

Lord and Lady Willingdon leave London on March 18th for Madras, where they are expected to arrive about April 10th. Their staff comprises Major K. Goldie, of the 10th Lancers, as Military Secretary, Captain Parbury, of the 17th Lancers, Captain Powell, of the 13th Punjab and Lieut. H. Brand, Navy, and Lieut. Howard Vincent 60th Royal Rifles, as Aides-de-Camp.

Alsace Lorraine.

LONDON, March 21.

PARIS:—Bavas Agency states:—M. Millerand, formerly Minister of War, has been appointed Commissioner General of the French Republic on a temporary mission for the administration of Alsace-Lorraine with full powers of nominating all officials to all branches.

Billiards in England.

LONDON, March 22.

The following is the result of a billiards championship played at Thurston's, Leicester-square:—

Inman	16,000
Stevenson	9,468

Football in England.

LONDON, March 22.

In an Association match at Glasgow, Scotland beat Ireland, by two goals to one.

Clare Lunatic Asylum.

Strike among Attendants.

LAHORE, March 21.

LONDON, March, 14:—Attendants at the Clare Lunatic Asylum, were patients include suicidal and homicidal cases, have struck. The inmates have already broken up furniture and smashed windows and a number have escaped:—(C. & M. Gazette.)

The London Police.

LAHORE, March 27.

LONDON, March 14th. There is renewed friction among the London police authorities concerning the relations between the police Trade Union and the Commissioner. (C. & M. Gazette.)

The Silver Market.

LONDON, March 13.

Messrs. Montagu's report says:—No fresh development in the market. The Shanghai exchange has recovered to 4-7 1/2 a taal.

Dewan of Mysore.

BANGALORE, March 27.

Sardar Kantaraj Urs, C. I. E. Dewan of Mysore, has sufficiently recovered from his recent illness, and he left for Mysore last night. He is expected to stay there for a week and will proceed to Ooty for a change before he takes charge of the Dewanship in June.

Mr. Paris, iron expert who was on a visit to Bangalore, has proceeded to Bankipore to carry on work in connection with Mysore iron schemes.

The Peace Conference.

Discussion of Amendments.

LONDON, March 22.

A "communiqué" from Paris says:—The League of Nations Commission this afternoon discussed a number of amendments suggested as a result of the recent exchange of views with representatives of the neutral states or as a result of the constructive criticism to which the covenant has been generally submitted.

Italian Delegates Decision to Withdraw.

London, March 22.

PARIS:—Italian delegates have unanimously decided to withdraw from the Peace Conference unless Fiume be assigned to Italy simultaneously with the conclusion of the peace.

Indian War Heroes.

BOMBAY, March 27.

Among the troops that arrived on Wednesday were two gallant heroes who had already been recognised by the Government: Subedar Major Imam Din, I. O. M. of the 90th Punjab, and Naik Kuram Bahadur Rana, V. C. of the 23rd Gurkhas. Subedar Major Imam Din was captured by the Turks at Ramadiyeh on the 29th September, 1917. He turned his misfortune to such good account, however, that with only nine sepoy he overpowered his guards and eventually effected the capture of General Ahmed Baig and 48 other Turkish officers, and was also instrumental in the capture of 1,150 Turkish ranks. Naik Kuram Bahadur Rana received his V. C. for gallant services in Palestine at St. Caba on the 10th April, 1918. Single-handed he held the line with a machine gun against a large Turkish force and saved a very critical situation.

Money Market.

BOMBAY, March, 27.

The Bank of Bombay and the Bank of Bengal have reduced their rate of interest on demand loans by one percent. The rate of interest stood at 7 per cent. Since the 16th January last and has now been reduced to 6 per cent.

Cotton Market.

BOMBAY, March, 27.

The Bombay cotton market was very weak on Wednesday. Good Bread April and May opened in the bazar at Rs. 458, and advanced to Rs. 460. Later it declined to Rs. 448, closing at Rs. 450 1/4. At Colaba it opened at Rs. 448, and touched Rs. 454, closing at Rs. 440. Ready cotton is dull.

Central Bank of India.

BOMBAY, March 27.

At an extraordinary meeting of the shareholders of the Central Bank of India, Ltd., it has been resolved to increase the share capital to one crore by creating one lakh ordinary shares of Rs. 50 each. These new shares will be offered in the first instance to the present members of the company at Rs. 5 premium. The profits thus derived will be added to the reserve funds.

Sir Chimanlal H. Setalvad is appointed Vice-Chancellor, Bombay University.

Sir Henry Richards, Chief Justice of the Allahabad High Court, met with an accident while playing polo on Wednesday. Sir Henry fell from his horse and received a number of bruises, but the injuries were not of a serious nature.

The Air Force.

Future Development.

London, March 13.

In the course of his speech in the House of Commons, introducing the Air Force estimates, General Seely, after pointing out that Air Forces were still required in Egypt, Mesopotamia, Archangel and the Near East Middle East, declared that it was in these theatres that air power was most advantageous and where air development would probably have its greatest future. General Seely mentioned that a British Political Officer in Baghdad had been enabled to make the same number of inspections, in order to maintain friendly relations with the inhabitants, in the course of two days by aeroplane, as he could do in two months previously. [Cheers.] This was an astonishing justification of the claim that in view of the absence of fog and lack of other communications in these regions, more could be accomplished there aerially than in any other way. Flying there might be immediately profitable for the conveyance of light goods.

Asia Minor.

Another Muslim Letter.

LONDON, March 14.

The signatories of the Muslim letter to Mr. Balfour have again written to Mr. Balfour welcoming the proposal to create self-government institutions in the occupied provinces of Turkey in Asia Minor under the guarantee of the League of Nations, but very strongly deprecating the suggestion to cover them absolutely from Turkey. The signatories suggest that the British Government might accede to the pre-war request of the Turkish Government for the loan of a distinguished Anglo-Indian Administrator with a competent staff to take charge of the civil and revenue administration in Asia Minor. They strongly urge that anyhow the proposed new autonomous States should not be withdrawn from the spiritual sovereignty of the Ottoman Sovereign as Caliph. With regard to the suggested creation of a Jewish State of Palestine, the signatories affirm that if the Peace Conference should decide to make Palestine a self-governing State, the entire Mussalman world would resent its being placed under any but a Mussalman ruler.

British Labour Crisis.

Likelihood of a Settlement.

LONDON, March 28.
It is understood that to-day's Railway Conference proceeded satisfactorily, and there is great likelihood of a settlement being achieved. Mr. Bromley, secretary of the Engine Drivers and Firemen's Society, said the proceedings were most amicable, and the Government were most desirous of satisfying the men's demands.

Seeking a Settlement.

A series of conferences between railwaymen and Government officials began at Downing Street yesterday morning and continued at the Board of Trade in the afternoon lasting late into the evening. No agreement was reached and the Conference was adjourned till Sunday afternoon.

Branches Demand Full Programme.

Representatives of 150 London District branches of the Railwaymen's Union met last evening and passed a resolution insisting upon the acceptance of the full demands in the national programme. The resolution will be submitted to the next meeting of the members on Sunday.

Mr. Thomas' Warning.

LONDON, March 24.
The chief difficulty in the Railway situation appears to be persuading the main body of the men's delegates to accept compromises and prevent a breakaway by the hot-headed section. Mr. Thomas warned a mass meeting of London railwaymen yesterday evening against those who talked of nothing but strike, and declared that they were not friends but enemies.

Food to Germany.

Reply in House of Commons.

LONDON, March 24.
Replying to Commander Wedgwood in Commons, Mr. McCurdy, secretary to food Controller, stated that no food had yet been sent to Germany except to areas occupied by the allies. Food would not be sent to unoccupied Germany until German Government fulfils preliminary conditions with regard to shipping and finance. The supplies were already in Rotterdam, in anticipation of fulfilment of these conditions. About forty-five thousand tons of foodstuffs had arrived in German Austria.

Aerial Communications within Empire.

LONDON, March 24.
Replying to Mr. Hurd, in Commons, General Seely said that Dominions had been asked to appoint suitable officers for liaison between respective Governments and air ministry. Some of these officers had taken up their duties and were channel(?) for assisting in complete interchange of information and views. Regarding aerial commerce and communications within the Empire, representatives of Dominions and India, in Paris, were assisting the Air Section of the British Peace Delegation. Their co-operation has been great help in the consideration of international Aerial convention and regulation of rules of air. The dominions concerned were also being consulted by the department of civil aviation respecting aerial communications and route and every endeavour was being made to keep in close touch on the matter.

Ex-Emperor goes to Switzerland.

LONDON, March 24.
COPENHAGEN.—A telegram from Vienna says—Ex-Emperor and the family have gone to Switzerland.

Food Situation.

German Austrian View.

A telegram from Berlin says—The Plenary Committee of Workers Council in German Austria has decided in view of German Austria's complete dependence on the Entente for food, not to accede at present to the Hungarian comrades' appeal to enter into contact with the Russian Soviet Government, but to be ready for all eventualities and continue as rapidly as possible to develop the Soviet organisation.

Disease in Petrograd.

Mortality Increasing Daily.

LONDON, March 24.
HELSINGFORS.—In addition to spotted fever, typhus and small-pox are ravaging Petrograd. All hospitals are crowded and mortality is increasing daily. Corpses are collected in big wooden cases, which after being emptied into big graves, are sent back to hospitals for new loads.

Indian Reforms.

A Lecture at Colonial Institute.

LONDON, March 12.
At a meeting of the Colonial Institute last night, Mr. Brucey presiding and a number of Indians being present, Mr. Charles Roberts, lecturing on Indian Reforms said that Mr. Bonar Law and others had declared in favour of reform by successive stages and Mr. Montagu had recently declared that reform was vitally urgent and could not be delayed. It would be a great blow to British prestige in East if such public declarations were not acted up to, while it could not be contended that the Government was committed to details of Montagu-Chelmsford scheme. They must certainly be regarded as committed to the principle of Indian Reform. There was substantial agreement regarding the principle of step by step advances towards the goal of Self-Government. It was impracticable even if desirable to leave India as it was. Nobody doubted the suitability of Lord Sinha to occupy the post as Under Secretary of India or the seat in Lords. Though Indians would be least to contend that all Indians possessed political acumen necessary for Self-Government, nobody would deny that a proportion was sufficiently capable, and it was not necessary that the entire nation should be ripe for Self-Government under the scheme which was definitely framed to proceed by stages.

Bombay Grain Dealers.

Discontent among Retailers.

BOMBAY, March 25.
The discontent which was brewing for some weeks past amongst the retail dealers of grain in Bombay reached a climax this afternoon, when a mob consisting of about 2,000 grain dealers armed with bamboos marched to the office of the Assistant Controller for Food stuffs situated at Darna Bunder, Mandvi, threw stones at the Office, broke some windows, assaulted Mr. Behramji Cowasji Battliwala, Assistant Food Controller, and created great disturbance, which caused panic in the whole of the Mandvi locality. Four other persons, who interfered, were assaulted, but fortunately no one was seriously injured, and the appearance of the police soon quelled the rioters. Enquiries show that Mr. Behramji's duties are to distribute foodstuffs imported under priority certificates amongst wholesale dealers and he also fixes the prices at which the wholesale dealers have to sell them to retailers. A small margin of profit is allowed to the wholesale dealer. Since last week Mr. Behramji, with the sanction of the Director of Civil Supplies, selected three firms to whom the whole of foodstuffs was given to be distributed amongst retailers. The latter did not approve of this and suggested that the firm of Amersbhai Madhooji of Carnac Bunder be given the whole lot. The Director refused to comply with the suggestion. The retailers thereupon suggested that they would form a syndicate of their Association and asked that Syndicate be given the whole lot. A deputation of retailers waited on the Assistant Controller and made a request yesterday which is under consideration. This morning the firm of Ramji Shiji, one of the three firms selected by the Assistant Controller, got an order from the Assistant Controller for thirty bags of rice. Mr. Nalaseeth, an Inspector under the Assistant Controller, was sent with the men to get the bags from the godown at Ehat Bunder, when he was assaulted. He reported this to Mr. Behramji. At about 1 P.M. a crowd of about 2,000 grain dealers marched to the office of Mr. Behramji and created a disturbance. No arrests so far have been made and the matter is under enquiry.

Events in Calcutta.

CALCUTTA, March 27.
The Bank of Bengal has reduced its rate of interest on demand from seven to six per cent.

Following is the result of allotment of sterling transfers issued in form of deferred on Secretary of State for India in London for £10,000 offered for sale on Thursday 27th March 1919. The total amount of tenders received and accepted from Calcutta £25,000, from Bombay 35,000.

Statement issued by the department for statistics, India with regard to joint stock companies registered during February 1919 shows that 32 companies were registered with an aggregate authorised capital of about Rs. 451 lakhs as against 14 companies with an aggregate authorised capital of Rs. 185 lakhs in corresponding month of the preceding year. Bengal alone accounted for 19 companies Rs. 81 lakhs for eleven months April 1918 to February 1919. The number of Companies registered was 251 with an authorised capital of Rs. 1,440 lakhs as against 218 companies with Rs. 2,553 lakhs in the corresponding period of the preceding year. The largest fluctuation in February was that of E. D. Sassoon, United Mills, Bombay with an authorised capital of Rs. 300 lakhs.

The Bengal Council.

Primary Education Bill.

CALCUTTA, March 27.
A meeting of the Bengal Legislative Council was held this morning at Government House, H. E. Lord Ronaldshay presiding. The chief feature of to-day's meeting was the final passing of the Bengal Primary Education Bill, which was first introduced in the Council in December, 1917, by Mr. Surendranath Roy a non-official member. It had been engaging the attention of the Council for many months. It may be remembered that at the meeting of the Council on the 19th February last the Member in charge of the Bill moved that the Bill be passed, when the Hon'ble Mr. Ambika Charan Mazumdar opposed the motion and moved that the Bill be not passed at that sitting. The Governor accepted Mr. Mazumdar's motion and fixed to-day for final consideration of the Bill. The time thus gained was taken advantage of by some non-official members to propose further amendments to the Bill. When the Bill was taken up this morning, there were 27 amendments on the agenda paper, of which six were accepted, the rest being either lost or withdrawn. The Bill, as amended, was then put to the vote and declared passed.

The Hon'ble Mr. P. S. Mitter moved a resolution that investigations be made in order to ascertain the possibilities of increasing the income of the Bengal Government by the development of the natural resources of the province. The Government accepted the resolution.

The Government also accepted a resolution moved by the same Member that steps be taken to further technical education in Calcutta and also there in Bengal on the lines indicated in the Industrial Commission report.

Infantile Mortality.

In reply to a question by the Hon'ble Bogendra Khuru Roy Chaudhuri, the Hon'ble Mr. O'Malley replied that infantine mortality was undoubtedly high in Bengal, the number of deaths during last year being 308,537. The Government intended to take up the question of child welfare with special reference to infant mortality to consider what measures could be taken to reduce the present high death-rate of infants.

Internees.

In reply to the Hon'ble Bhupendra Chandra Roy, the Hon'ble Mr. Kerr stated that the number of persons who were at present interned at their homes under the Defence of India Act was 143.

The Council stands adjourned till the 3rd April.

The Anchor Line S. S. "Masalia," outward bound, left Liverpool on the 12th instant.

Governor of Bombay.

Visit to Ahmedabad

BOMBAY, March 27.
Replying to the address of the Ahmedabad Municipality on Wednesday, H. E. The Governor of Bombay said he was very keenly desirous of seeing the initiation of early steps of self-government in India, and asked them to remember that there was no hope for a wider form of self-government in India unless those responsible showed administrative capacity in handling their local affairs. His Excellency said it was absolutely necessary to form standing committees to deal with various branches of work, but ample powers should be devolved upon them for the prompt dealing of the questions entrusted, leaving the general body to decide to broad issues of the general policy and upon broad outlines of reform. His Excellency urged the point that the maintenance of competent and well-paid staff of officers was necessary, and in the end it would richly repay them. He said the Municipality will never get the best results out of officers and engineers appointed by them unless they were given free scope in carrying out the policy of the Municipality in the manner they thought most efficient.

In reply to the Ahmedabad Millowners' address, His Excellency said the abolition of excise duty on cotton goods was an Imperial matter on which no reply was possible from him. He was, however, prepared to give full consideration to any definite proposals put up by the Association in regard to any special tariffs for heavy sized goods produced by Ahmedabad mills. His Excellency again urged the necessity for providing suitable dwellings for factory hands and pointed out that it was their duty in their own best interest.

The Viceroy's Tour.

At Hyderabad.

SEUNDERABAD, March 27.
H. E. the Viceroy accompanied by his staff arrived by special train this morning at 8.30 at Hyderabad Railway Station. The station was suitably decorated for the occasion. His Excellency was received by H. H. the Nizam and the Hon'ble the Resident, Sir Stuart Fraser. There were assembled on the platform all the high officials of the State and also the leading citizens of Hyderabad and Secunderabad. Among those present were the Maharaja Sir Kishan Pershad Bahadur, Nawab Salar Jung and Nawab Vilayat Jung, Ameen Jung, Latifat Jung, Sir Asfur-ul-Mulk Fakhr-ul-Mulk, Nizam Jung, Hormuz Jung and Messrs. Hydr, Mir Ahmed Ali, R. I. E. Glancy, C.I.E., G.E.C. Wakefield, Fakhruddin, Ahmed Mirza Shamiulla Beg and Habib-ur-Rahman Shurwani. After His Excellency had shaken hands with some of the leading officials who were introduced to him, he inspected the guard of honour furnished by the Imperial Service Lancers which was drawn up on the platform. Accompanied by His Exalted Highness the Viceroy then left the station and drove to the Falaknama Palace, which is one of the finest buildings in India luxuriously furnished and with every modern convenience. His Excellency will reside at the palace till his departure. According to the programme for to-day His Excellency will receive formal visits at the Palace from Maharajah Sir Kishan Pershad, Nawab Vilayat Jung and Latifat Jung, Cabinet Ministers, and Nawab Sir Farid-un-Mulk, Assistant Minister of the Political Department. At 11.30 His Exalted Highness will pay a visit to His Excellency and a return visit will be made at the Chowmahal Palace. The state Banquet will take place at the same Palace this evening, for which some two hundred guests have been invited.

The mail steamer Nagoya, with the outward mails of the 6th instant, arrived in Bombay early yesterday morning.

Kerosine Shortage in Karachi.

KARACHI, March 27.
It is feared that within the next two months there will be serious shortage of kerosine oil throughout Sind and agents of various oil companies are accordingly warning the authorities to see the strict economy is exercised in regard to the consumption of oil. It is thought necessary to reduce and restrict the supply to proprietors of oil engines, and agents have advised the public bodies to forego street lighting in present circumstances.

Petition for Mercy.

RANGOON, March 27.
Nazar Ali Naik of the 91st Punjab who was convicted at the Sessions last week of murder of a Havildar has appealed to the Lieutenant Governor for reconsideration of his sentence on the alternative for mercy. He was sentenced to death by the Judge. The petition mentions insufficient evidence possibility of crime having been committed by another and the unhinged state of the accused mind.

ఈ నెల 22-వ తేదీన అలహాబాద్ నగరమున మహాబా రని యుక్తము జరుగును. ఆనెలమున జనుబందరును స్నానము చేయదురు. ఈయుక్తము 36 సంవత్సరముల క్రితం నా రుచును. బహుళ సంక్రమణ యాత్రమును విచ్చేయున రని నిరీక్షించుచున్నది. దీర్ఘాయతీ కుమనరయ దాక్షర సాసా గారు వనకుల వేస్తరయలకు నిశమించుచుది.

అమృతాంజనము

వక్రని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0
అన్ని నొప్పలకు దివ్యామృతము
నువాసనగలిగియుండును.
విజ్జేములలో కూడ సీనిని వాడుచున్నాడు
అమృతాంజనము దివో, మదరాసు.

సా ని క వార్తలు

ఇంగ్లాడు నండి మెయిలుస్టిమరు మార్చి 29 తేదీ కని వారము వచ్చునని తెలియుచున్నది.

ఆంధ్ర సంకల్పరానియగు ఏప్రిలు 1 తేదీ సోపాఫిగు శలవుగ పరిగణింపబడును.

విల్లింగ్టన్ ప్రభువును, వారి సతీయూ ఏప్రిలు 10 తేదీ ని గాని; అసమీపమున గాని మదరాసునకు విచ్చేయుదురనియు, ఇచ్చట జేరిన పిత్తుట వారోగ వారమునను తీవ్రగతున నుండురని తెలియుచున్నది. ప్రతి సంకల్పమును ప్రభుత్వము వారు ఉదకమండలములకు జోవు సమయము ఏప్రిలు 12-న తేదీ మార్చబడుటలేదు. అని మదరాసు మైప్పు పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

డాక్టరు వరదరాజులు నాయుడుగారి కేసు:— ఈ కేసు సోమవారమునాడు ప్రధాన న్యాయమూర్తి, ఎయి లింగు, సహాధిక్యులుగార్లు యెదుట విచారణకు వచ్చును.

నిమ్మజాత్యుద్ధారసంఘము:—ఈ సంఘ పక్ష మున స్వామి బ్రహ్మానంద గారును, ఎమ్. ఆర్. జంబునాథ ముగాడును “కర్మ” అనువిషయమునూ యీ నెల 30 తేదీ ఆదివారము కర్వాదాపిధిలోని పాఠశాలలో నుపన్యసించురు.

“ఇండియను పేట్రీటులు” పత్రిక:—ఈ పత్రి కాకంపెనీ పేరుతో జర్నల్ ప్రత్యేక తీర్మానముగల్గియుగ యీకంపెనీవారు ఫిబ్రవరి 19 తేదీని సమాజకేమై 20 తేదీ నుండి ఇండియను పేట్రీటులు పత్రికను ప్రకటింప మాను కొనిరి.

అమరకలావిలాసిని:—ఈ సమాజపు నాదరణ శ్రీం దుట ఈ శుక్రవారము, శనివారము రాత్రి 8, 9, 10 మొదలు శ్రీ మద్భాగవతమునం ప్రవోహింపబడును, ఆదివారమునం దజే సమయము ప్రారంభించి శ్రీమద్భాగవతమును ఎప్పటికప్పుడు, తంబునెట్టివిధి, 200 కంటలు సంఖ్యగల కాంతాశ్రమమున బ్రహ్మశ్రీ వి. సోమశంకర్ గారుచే నుపన్యసించబడును.

ట్రామ్వే సేవకుల సమ్మెకట్టు:—నిన్నటి దినము సాయంత్రము జరిగిన సభలో సమ్మెకట్టిన వారలలో ముగ్గు రుపన్యసించుచు యీ సమ్మెకట్టినవారి సౌకర్యార్థము ప్రాగు చేయబడుచున్న చందాల మూలమున ప్రజలకు వీరియెడల సానుభూతి పెల్లడించుచున్నదనియు, తమ కష్టముల దొల గించుటకు దళుక పనిలో తేరిరాదనియు నుడిచిరి. నేటిదినమున యీవిషయము గూర్చి తీర్మానించుటకు 1 గంటకు సభ జరుగును.

బాలభట్టోద్యమము:—ఈ విషయముగూర్చి ఆ యర్ధిక సంకటరహిత్యులుగారు వ్రాసిన మాడు విప్లవగ్రంథ ములను మాకార్యాలయము జేరినది. ఇందు, బాలభట్టులమై యుండుటెందుకు “అను గ్రంథము నెల రూ 0-1-0 మాత్రమే! బాలభట్టుని ఆశయములు, శిక్ష, ఫలితములు మున్నగు విష యములగూర్చి వ్రాయబడినది. రెండవగ్రంథమున “బాలభట్టుని తరీఖు” నుగూర్చి వ్రాయబడినది. దీని నెల 2 ఆణాలు. దీనియం దీవిషయములు చిత్రింపబరూపమున వివరింపబడినవి. మూడవ గ్రంథము “బాలభట్ట పటాలములను మూర్చుటయెట్లు” అను గ్రంథము, నెల 1 ఆణామాత్రమే! ఈగ్రంథములన్ని యు నులభ్య తెలిసి వ్రాయబడి, యెల్లరకును నుబోధకమగునట్లున్నవి. ఇట్టి గ్రంథములు ఆంధ్రదేశమున బాలభట్టోద్యమ వ్యాప్తికి చాల వరకు తోడ్పడునని మునిశ్చితాభిప్రాయము.

సహకార సంఘములు:—సహకార సంఘముల లో నియమితులగు ఇన స్పెక్టర్ల ట్రయినింగును గూర్చియు, వారికి వలయు విద్యాసంపత్తిగూర్చి ప్రభుత్వమువారికిండి నియమమును ప్రకటింపుచున్నారు:—

(1) కృత్రికరమగు నెకండరీ స్కూలు లీచింగు సర్టి ఫికేటునుగాని, లేక ఆంకంకం పెట్టుకను విద్యాసంపత్తిని గాని గలిగియున్న వారలకు తప్ప యెవరును ప్రాజేమను మీద ఇన స్పెక్టరుగ నియమింపబడ రాదు. ఏ సర్టిఫికేటు అయినను కృత్రికరముగ నున్నదో లేదో అను విషయము సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారు నిర్ణయించును.

(2) యుండిగ సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారు సమ్మతి నైకానకము ప్రాజేమను మీద గాని, కాశ్యోరముగ గాని, నూపురుజైబరును నియమింపరాదు. (3) కనీసమొక్కవర్సర మైనను ప్రాజేమనుగ లేనివారల నూపురు జైబరుగ గాని, ఇన స్పెక్టరుగ గాని నియమింపబడ రాదు. ప్రాజేమను కాలపరిమితి కొన్ని విషయములలో రిజిస్ట్రారు హెచ్చింప వచ్చును (4) ప్రాజేమను మీద నున్న నూపురు జైబరును, రిజిస్ట్రారు యిష్ట ప్రకారము తొలగింప వచ్చును. (5) ప్రాజేమను మీద నున్న ఇన స్పెక్టరును నూపురు జైబరును ఒకసంవత్సరము ట్రయినింగు కావలెను. కొన్ని విషయములలో యీకాల పరిమితిని రిజిస్ట్రారు హెచ్చింపవచ్చును. (6) ప్రాజేమనుమీద నున్న ఇన స్పె క్టరు 1918, డిసెంబరు 18 తేదీని గానింపబడిన ప్రభుత్వపు టుత్తరవులో తెలుపబడిన కడపటి (గేటు ఇన స్పెక్టరుగ నియమింపబడుదురు. (7) ప్రాజేమనరి నూపురు జైబరు శీత ములు యీకని నియమించు సంఘములు నిర్ణయింపవచ్చును.

హంగరీ దేశీయుల ఆగ్రహము.

కొమెంపేగను, మార్చి 28:—హంగరీ సోవియటు వొరతమునకు అలెగ్జాండరు గోర్బాయి అధ్యక్షుల వహించుక. బిలాకను విశేషవిషయంత్రిగను పోగను యుద్ధమంత్రిగను యుండురు. బుడాపెస్టుపత్రికలు ప్రకటింపబడుటలేదు. హం గరీ వొరతమువారు బోల్షివిక్కులతో చేరిగోరుచున్నారని యు బోల్షివిక్కు. రాయబారులు ముగ్గు రిదివరకే బుడాపెస్టు లో నున్నారనియు వదంతులనలన తెలియుచున్నది. రష్యు సేవ బ్రాడిస్టాన్లిపుత్రులతో చేరిందనియు లెంబర్గ్ మీదికి వెళ్లు చున్నదనియు 15 దినములలో బుడాపెస్టుకు రాగలదనియు బోల్షివిక్కు. రాయబారులు తెలిపినచోడ తెలిసినదిగాని నెనుక రాడెకు బెర్లినులో నున్నప్పు డెరిబుగూడ నిట్టివదంతు లనే ప్రకటింపుచుండెను గాన దీనిని నమ్మగూడ దనిబెర్లిను పత్రికలు వ్రాసినవనిబెర్లినునుండి 22 వ తేదీగల కంటివార్త వచ్చినది.

హంగరీ సోవియటు ప్రకటనము

వారిను సభవారు హంగరీనందను ఆగ్రమించుటకు తీర్మానించినందున హంగరీప్రజలు రాజ్యమును వశపరుచు కొనిరి. ఈ క్రొత్త వొరతమువారు రష్యు సోవియటు వారి తోను రష్యుప్రజలతోను అయింపమైత్రినీ చేసికొందుమనియు వారి పద్ధతులనే అవలంబించుమనియు ప్రకటించిరి. అన్ని సుస్థానములను, జమియాలును, గనులను, నెడ్రపరిశ్రమలను, బొంతులను, ఇనుపవారులు మున్నగు ప్రయాణపు మార్గము లును వొరతమువారు సాత్తరు నని ప్రకటించిరిని బుడాపెస్టు నుండి బెర్లినుమీదుగా కంటివార్త వచ్చినది.

కొంటుకరోలీ ప్రకటనము

మిక్రిమండలివారు హంగరీ దేశము నాక్రమించి అట నుండి రష్యుబోల్షివిక్కులతో పోరనంతి. హంగరీ వారు వదలిన భాగమును జకోనేలకిచ్చి వారిని పంపి రష్యు సోవి యటు సేనల సోడింపదలచి రని కొంటుకరోలీ రాజీనామా నిమ్మచు ప్రకటించెను.

ట్రాన్సిస్ట్రము

హంగరీ భూస్వాములు, ధనికులు, రుమీనియా, బొయూ ర్షులు, జర్మన్లొయిసీలు, యున్నగు మధ్య ఉన్నతి తరగతుల నోడించుటకు రాష్ట్ర సంఘమువారు ప్రభాన్యములను సిద్ధ పరిచెదరు. బొహీమియా, రుమీనియా, సెర్వియా, క్రీటియా దేశములందలి కార్మిక కర్షకసామూహిని వర్గములు హంగరీ వారి తో ఆయుధ మైత్రి చేసి కొ న క లే న ని యు జర్మనీ జర్మనులతో యుద్ధములందలి తనివార్తలనుగూడ మిక్రిమండలితో సంబంధమునువలది రష్యువారితో కలియవలె ననియు సోవియటు వొరతమువారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిషు పరామర్శిత్వము.

జర్మను ప్రాబల్యమును మధ్యయుగోపురంతు నికో డించుటకు మిక్రిమండలివారు రుమీనియా సోలంతు, జకోస్లా వకు రాష్ట్రముల నేర్పరుప ప్రయత్నించు చుండగా హంగరీ లో బోల్షివిక్కు ప్రాబల్య మేర్పడుటవలన వా ప్రయత్నము నకు భంగముకలుగవచ్చును. ఈ యాస దేశములకును గూడ బోల్షివిక్కు సేనలన వోని కలగవచ్చును పత్రికలు ఆంధ్రో లేన నూచకములగు న్యాయములను ప్రకటించెను.

మిక్రిమండలి ప్రకటనము.

మిక్రిమండలివారు తేర్పరచిన సుహృద్భవన హంగరీ వారు రుమీనియావారిని తలపడుటకును రష్యువారితో యుద్ధార ములు నడుపుటకును వీలుండెను. రుమీనియా సోలంతులకుగూడ సంబంధము తొలగును గాన మేమీ సరినాదు నేర్పరచితిమని మిక్రిమండలివారు ప్రకటించిరి. ఈ ప్రకటనలు బెర్లినులో

19-న తేదీని ప్రకటింపబడినది. దానివలననే బోల్షివిక్కుల ప్రాబల్యమునకు ప్రధానకారణము కలిగింది. మిక్రిమండలివారు 140 మైళ్లు పొడుగును 40 మైళ్లు వెడల్పుగ గల ప్రదేశమును సరిహద్దుజేతముగ ప్రకటించిరి. హంగరీవారుతీ నెను, సజమను, మారీసునగుల వొకకు సోవలనీవచ్చినది. గ్రాసు వార్షి ను డ్రోబ్రిజను పట్టణములతో గూడ వారికి సంబంధములే తుండపోయినది. బిహోరుదేశము నంతయు వారు వదలినవలసి వచ్చి నది. 10 కోట్లలలోపున హంగరీ సేన ఆసరిహద్దుజేతము పశ్చిమ ఎల్లను వదలిపోవలెననియు రుమీనియావారు మూర్పు ఎల్లసమీ పమునకు రావలెననియు ఈ సరిహద్దు జేతప్రకటనలవలనను మిక్రిమండలివారి పరికలనమునకు లోబడి హంగరీవారో జరుప వలెననియు మిక్రిమండలివారు ప్రకటించిరి ఈ కారణముననే హంగరీ బోల్షివిక్కుల పోబల్యమున కవకాశము కలిగిన దని బుడాపెస్టు ప్రకటనమున వివరింపబడినది. కాని జర్మనులు బోల్షివిక్కులతో చేరి రును నమ్మక మధికమగుట వలనను జకోస్లావకులును, రుమీనియా వారును హంగరీ లోని భాగముల నాక్రమించుటకు వలనను యిది కలిగియుం డును. జర్మనీవారికి సంధిసభ వారవమానమును కలిగింప నిశ్చ యించిరిగాని ఎట్టి భద్రమును కలిగింపలేదుగాన వారిని వదలి రష్యువారితో చేరుటయే కర్తవ్యమని వరుకటి మంత్రి హె రుడిచ్చర్ల బెర్లినురు ట్రాగ్ట్టులు పత్రికకు వ్రాసెను.

మాస్కోలో సంబంధము.

మిక్రిమండలివారు కొంటుకరోలీకి పంపిన లేఖను బట్టి సుహృద్ద జేతమునంతలి ముఖ్యభాగములను మిక్రిమండలిసేన లాక్రమించునని తెలియవచ్చినది. హంగరీలో సోవియటు విప్లవబడినది మాస్కోకు వాయువార్త నంటిరి. తెనిను స్వయంగా వాయువార్త యంత్రియ యుద్ధ వివచ్చెను. అంతర్జాతీయ ప్రభాసంపు నాయకు డని ఆతనిని ప్రశంసించిరి. మాస్కో మహాసభవారి పరిష్కారములను నైక వార్తలను ఎప్పుటికప్పుడు హంగరీవారికి తెలుపుటకు వాయువార్తా స్థానము కాశ్యోరముగ నుంచబడ వలెనని తెనిను నుడిచెనని బుడాపెస్టు నుండి కంటివార్త వచ్చినది.

రాజప్రతినిధిగారి పర్యటనము.

ఈనెల 27-న తేదీ యుద్ధ యము 8 గంటల 30 నిమిషములకు రాజప్రతినిధి గారు వారి యుద్ధోగ బృందముతో మాడ స్పెషలు రైలులో మోదరావారు స్టేష నకు వచ్చిరి. రాజప్రతినిధిగారి ఆగమనమునకు ఉత్తరముకు రీతిగ రైలుస్టేషను అలంకరింపబడినది. నైజాముగారును, ప్రభుత్వమువారియొక్క రెసిడెంటుగారును, సర్ ముహమ్మద్ ప్రేజుగారు రాజప్రతినిధిగారికి స్వాగత మొనంగిరి. నైజాము రాష్ట్రములోని గొప్ప ముద్దోగులు, మోదరావారు, సికిం ద్రావారు సగరములలోని పాఠశాలములను, స్టేషనునేరక నై సమాజకేమైరి. మహారాజ సర్ కిషన్ ప్రసాదు బహ దూరుగారు, కవాలు సాలరుబంతుగారు, నిలాయకు జంకు నవాబుగారు, ఆమీనుజంగు నవాబుగారు, లబావల్ జంగు నవాబుగారు, సర్ అఫ్ నుల్ ఉల్ యులుసు ఫరుఖులు యులుకు గారు, నైజామల్ జంగుగారు, హర్షినుజంగుగారు, మోది గారు, మిర్ ఆనామ్మదు ఆలీగారు, ఆర్. వి. ఆర్. గ్లాసునీ సి. వి. ఇ. జి. సి. ఇ గారు, వేమి ఫల్లుగారు, సోమవర్తిగారు, ఆనామ్మదు మిర్ నానామ్మిల్లా జెగ్ గారు, నాల్మి - ఉర్ - రహమానుషారువారిగారు మున్నగువారు విచ్చిరి. నెడ్డ యుద్ధోగులతో ప్రకటించిన తరువాత వీ రాగ మ గార వార్తమై స్టేషను చేరినవై నిలబడి యున్న ఇంగ్లీషులు సర్వీసు లాంసరును నైస్వదేశీయుల పరికిరించిరి. తరువాత నైజాముగారును రాజప్రతినిధిగారును ఫలకునామా దివ్యసౌధ యున కేతెంచి ఈ సౌధము భారతవర్ష దివ్యసౌధములలో యొకటి. నవీనవనరులతో నిర్మింపబడినది. మోదరావారు విదమరముకు రాజప్రతినిధిగారి భవనముననే యుండురు. కార్యక్రమపట్టిక ననుసరించి, నేటిదినమున మహారాజా కిషను ప్రసాదుగారును, నవాబులు నిలాయకుజంగు, లబుఫుజంగు గార్లును కేంద్రప్రభుత్వమంత్రి మండలియును, రాజకీయ కాఖ సహాయమంత్రి, నవాబు సర్ ఫరీదును-ఉల్-యూలుకు గారు ఫలకునామాభవనమున రాజప్రతినిధిగారిని దర్శించె దరు. గం 11-30 నిమిషములకు నైజాముగారు రాజప్రతినిధి కడ కేగిన తరువాత ఇరువురును బొయూసు భవనమునకు వచ్చెదరు. నేటి సాయంత్రము నైజాము ప్రభుత్వమువారు రాజప్రతినిధిగారికి విందుచేయుదురు. 2000 కేల అతిథులు విందునకు నిలవబడిరి.

వాగోయా మెయిలుకుడ సేతుసాముతో నిన్నటి నుడి యమున బొంబాయి చేరెను

తేనిపోని వదంతి

వారదాని తారయను బిరుదుగల రాజేశ్వరీదేవి ఇచ్చు పుత్రులను చూడ భయపడి మాత్రము తేనిపోనివదంతులు తినుచున్నారు. ఈవదంతులను నమ్మక ఈనెల 29-వ తేదీ నినారం రాత్రి 9 గం 30 నిమిషములకును 30-వ తేదీ అది వారం సాయంత్రం 6 గంటలకును వి. పి. హాల్లో జరుగ గోవు కాశీరాజేశ్వరీదేవి అభినయ, ఆట, పాట వచ్చేరికి దయ చేయును.

ప్రత్యేకముగా ఎప్పటినుండియు ఆటవచ్చేరిలను యేర్పాటుచేయుటయందు సి. గోపాలకృష్ణగారికి ఆసాధ్య మునదిలేదు. (1545)

మంచి గుణముగల శాస్త్రీయోషధములు.

బృహత్ మంజుష్టాదికావ్య

రక్తమును తుల్యపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది.

1/2 పాను సీసా రు 0-12-0.

చంద్రప్రభ గుటి

మూత్రవ్యాధులయందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రు 1-0-0.

వాసవలేహము

దగ్గునకు మంచిమందు.

1/2 పాను సీసా రు 0-10-0.

వ్యవహారములన్నియునాంగ్లేయభాషలో జరుగువలయును.

జాంఘా ఫార్మస్యూటికల్

వరుక్కు

ఆయుర్వేద యోషధముల జేయువారు బొంబాయి నెం 13.

The Zandu Pharmaceutical Works
388 The Ayurvedic Pharmacists.
Elphinstone Road, Bombay, 13.

బెన్జెడిక్ సహితమైన డా. పి. డి.

సానంతిని వనోషధి సారసపరిల్లా

అపరిమిత రక్తములను జనించు వాద్యములకు కీరణమువంటి మందు. తుల్యపులను, మచ్చలను, గండములను తుల్యము, ప్రాంతములను అన్నివిధములను గలుగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి తేలికమంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

వనోషధి సారసపరిల్లా గుణ విచ్ఛిన్న నిస్సంకోచము, కణజమైనను విచ్ఛిన్నమైన అన్నివిధములైన రోగములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును పోగొట్టును పోగొట్టేరక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 18 రోజుల వరకును పుట్టి 4 వారములు బుడ్డిలో అమృతమును.

పొప్పెట్టును. — పి. డి. సావంత్,

44. పనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor : P. D. SAVANT,

Fanswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

పాశ్యపు వేంకటాచలపణితులవారి

ఆయుర్వేదీయ సిద్ధోషధములు.

1. లక్ష్మీవిలాసరసము: — లక్ష్మీవలస రసముల ప్లేగు రోగులు ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములను నిరోధిస్తే యున్నారు. ఒక యోక లక్ష్మీవిలాస రసముల సీసా తమయొద్ద నుండేనేని ప్లేగుకు సర్వోత్తమమైన సిద్ధోషధము వేంకటాచల వారి కాశీ సంతోషముగ బల్కుగలరు. దినబద్ధము, మూడవ వార్షిక జ్వరములు, సన్నిపాతము మొదలగునవి తత్పక గుణముగను. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం. (594)

2. క్షినివాస తైలం: — ప్లేగు గడ్డకును, సుండుల నొప్పి పోవుటకును మంచిమందు. సీసా 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 ఇనాం.

3. కైకావన రాసనం: — దీనిని సేవించినప్పటినుండియు మూత్రమును కట్టక (కలరా) వాంతిదేది, కీకదేది, అక్షిర భేదులు గుణము కాగలరు. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇనాం.

4. బాలసుఖోదయము: — బిడ్డలకు బలకారి; తియ్యని మందు. మందము, నులబద్ధము, అక్షిర భేది, కృత్రిమము, కడుపుబ్బరములు, ఆకలిలేకుండుట మొదలగునవి గుణములు బిడ్డలు పుష్టిగలవారగుదురు. సీసా 1-కి 0-12-0, 5-కి 1 ఇనాం.

5. లోకామయవార కస్తూరిమూత్రము: — బిడ్డలకు వయస్సు ముదిరినవారికి, బాలింతలకు తుల్య గుణములు. మందము, కడికెము, దగ్గు, అక్షిర భేదు, కీక వారం, పూర్వవాములు, మలబద్ధం, జ్వరం, నలిజ్వరము, దుర్బలము మొదలగు యింక వనేక రోగములను గుణము చేయును. (801)

280 మూత్రము గల సీసా	0-4-0
తపాలా కర్పితో 8-కి	1-8-0
" " 12-కి	2-14-0
" " 25-కి	5-5-0

ప్రతి షోషధంతో మాడ అనుపానము తేనుగున వంతులను. శ్రీ సీతా గాఢమ వైద్యశాల, మైసూరు.

బాయిలరిక

బాయిలర్ లో కలుగు, పాచి, త్రుప్పు, మున్నగువాటిని పోగొట్టును. మరి త్రుప్పుడును వట్టనియును. ఇప్పటి, స్టీమ్ పవర్ యంత్రముల కన్నిటికిని, బాయిలర్ ముఖ్యముగా నుండవలెను.

1 డ్రమ్ములో 1 హండ్రడ్ వెయ్యలు బాయిలర్ కి యుండును. 1 డ్రమ్ము వెల రూ 40-0-0 లు. వీటికి మార్పులుసన్నువారొక్కరే, మొత్తతని, ఏజంట్లు. వీరి ప్రధానకార్యాలయము, ఇంగ్లాండు దేశముననున్నది. వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను.

మార్పులు సన్నులందు కోరిమిటెడ్, ఇంజనీయర్సు (1493) 9 నెకండులైను బీచి, మదరాసు.

ఇనుప వ్యాపారము

మా వద్ద సీక్రెట్ గాములు, మా ప్రమాన్య సెమెంటు రోల్ తారు, అమెరికా గుండ్రపు కంటీలు, చట్టములు, కలాయి ముల్లకంటీలు, మేకుపీష్టాలు, స్టోల్లనట్లు, వయర్ సెపింగు మొదలైన సామానులు అమృతమునకు సిద్ధముగా నున్నవి. వెలలకు కాగితము వ్రాయవలెను.

అబ్దుల్ అలీ మహమ్మద్ అలీ కంపెనీ, (1412) 18, సెంట్రాల్ హౌస్ బిల్డింగ్, మదరాసు.

బర్రాటువాకో కంపెనీవారి సిగరెట్లు

ఫిరంగి, అడక త్రి మామూల సిగరెట్లు అందజేతన ప్రఖ్యాతిచెంద బడుచున్నవి. అందరికీ సరికనునట్లు వెలలు నియమించబడినవి. వేలం పదార్థములు మిశ్రమముచేసి చేయబడలేదని పూచీగా చెప్పగలము.

ప్యాకెట్లు 1-కి 10 సిగరెట్లు చొప్పున 50 ప్యాకెట్లు ఫిరంగిమార్కు మాదిరి పెట్టె 1-కి రు. 4-12-0

అడక త్రి మామూల గలది రు. 3-14-0.

పోస్టేజి 0-9-0 ప్రత్యేకము.

వ్యాపారపు ధరలు మఱి ఇతరవిషయములు తెలియ గోరువారు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. పోస్టుబాక్సు నెం 87 సెంట్లైను బీచ్, మదరాసు. పోల్ ఏజంట్లు: స్వామి అండుకో,

15-3-19 తేదీని మా వెంటపాడు గ్రామమున కృష్ణా ఆయుర్వేద వైద్యశాలను మనశోక సంఘము స్థాపించబడితి. త్రియమల వేంకటస్వామిచార్యులు ఆయుర్వేదంగారి యాధిపత్యముక్రింద నొకసభ జరుపబడినది. త్రియమి.కాంబి వెంకటవరదాచార్యుల వారు ఆయుర్వేదోత్పత్తి యు వాని పునరుద్ధారణగూర్చి యుపన్యసించిరి. పియ్యట బ్రహ్మశ్రీ, వేమూరి స్వశంకా శ్రీనివాసాచార్యులచేతనుచమభూతోత్పత్తి మొదలు పిండోత్పత్తి క్రమంబాదిగా శిశుజన్మంబువరకు విపులముగా నుపన్యసించబడినది. ఆనంతరము రాజశ్రీ. కాశీకొండ సోమయ్య గారితో ఓషధులవివరమును, వానితత్వవ్యూహములును, మధురాది రసములను, వాని విసాకములను, గుణవిగ్రహములను గూర్చి విపులముగా చర్చింపబడినది. ఈ యుపసంఘమునందు వెలకు ఒక సారి గాని, రెండుసారులు గాని సభజరుపబడి కావీరకాశ్రుము, రోగనిదానము, చికిత్స, పథ్యావస్థలము, ఓషధీకర్తము, భస్మప్రకరణము, మున్నగుసంకము లుపన్యసించబడుచుండును గాన భివశ్శోదకులను, తత్త్విద్యాభివృద్ధులను ముఖ్యముగా దయచేసి తమకు దోచిన యంతములు చర్చించుచు, సీసంపు పురోభివృద్ధికి పాల్పడ వేమనవ్వారయని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

రాజప్రతినిధి గావీరవర్మకును, బరోడాను సందర్శించుట:- గతమంగళవారము నాడు రాజప్రతినిధి గారు బరోడాపురమున కేతెంచిరి. ఉదయము 9-30 నిమిషములకు బహుళ సంఖ్యగల సంఘాసమయోక్తయు పాఠలయోక్తయు ను ద్యోగులయొడుకు గౌరియాపాటు స్త్రీమనుష్యుల మాతనలై యచే కార్యకర్షణములతో రాజప్రతినిధి గారు పునాదిరాతిని వేసిరి. బరోడా రాష్ట్రమున ఆయోమార్గముల అభివృద్ధిగూర్చి కొంత చరిత్రను దివానుగాను తెల్పి బరోడా దొరతనమునకు ఆయోమార్గములై రూ 2,26,00,000 లు వెల్లుబిడి పెట్టిరని నుడిచిరి. 1908 సంవత్సరములో బరోడా వర్ధిభుక్త్యువారి యొక్క లైసెన్సే కాఖను ఏర్పరచి.

1908 సంవత్సరములో వెల్లుబడిపొద 14 లక్షలు లాభము వచ్చెను. మహారాజా గారు నివేదికను పదివినవీడక, పునాదిరాయి వేయవలసిన తని కోరిరి. బరోడా మహారాజాగారి యొక్క ఆయోమార్గముల అభివృద్ధిని, పురోవృద్ధినిధానమును కొనియాడుచు కార్యప్రారంభమున నుపన్యసించిరి.

తరువాత రాజప్రతినిధి గారు, వారిబృందమును, మహారాజా గారును సెంట్రలులైబ్రరీకి వెళ్లిరి. ఈ పుస్తకభాంధారము యొక్క అభ్యుదయము, ఎన్నోకేవలము కవిమనరుకు, భాంధారముయొక్క వివిధభాగములను దానియొక్క ముఖ్యవిషయములను వీరికి తెల్పిరి. మధ్యాహ్నము తోటవిందు లక్ష్మీవిలాస భవనమునకు చేరియున్న శాంతిభాగు మైదానములో రాజప్రతినిధిగారికి తోటవిందు చేయబడినది. మహారాజాగారును రాజిగారును పురములోని తమయనుష్యులను విందునకు విచ్చేసిరి. మంగళవారము రాత్రి 10-30 నిమిషములకు రాజప్రతినిధిగారు బరోడా విడిచిరి.

కార్జి చక్రవర్తి వర్ధంతి: — 8-6-1919 వ తేదీ నెలపు దినముగాని యిలాలోగా సంద్ధి పర్యాయన సంతకము కానిదో యుద్ధకాలమునందులేనే యానత్యరమునగూడ విందులు నొకలకు జండాలు నెత్తుట, ఫిరంగులను కాల్పుట మున్నగు వేడుకలుండవు. పట్టణములలో జండా లెత్తబడును. బిరుదుల వట్టికలు ప్రకటించబడు నని ఇండియా దొరతనమువారు తెలిపిరి.

మంచి లాభము.

ముత్తయ్యగారి ప్రఖ్యాతిచెందిన కాబూలు తెల్లనియింగున 10 కులముల పెట్టె 1-కి రు. 1-0-0.

ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం!

కాశీలో మూడుదినములు ఇందు కాశీలో చేయవలసిన యాత్రలను విశదముగా చెప్పబడుచున్నవి.

విలాసము: — 1827

కే. ఎస్. ముత్తయ్య అందు కంపెనీ, సిల్క్ హౌసు, కాశీ.

K. S. Muthiah & Co.,
Silk House, Benares City.